

TÕRVA TEATAJA

NOVEMBER
2021

Väljaandjad: Tõrva vallavalitsus Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas Trükk: Kroonpress Otsepost: Omniva Tiraaž: 3000 Toimetus: Egon Ilisson, kuldne@kuldne.com, 53 736 992

VIIRUS EI KAO MEIE SEAST – VAKTSINEERIME!

Eestis on COVID-19 vastane vaktsineerimine võimalik kõigil, kes on vähemalt 12-aastased. Vaktsineerimine on hetkel tasuta kõigile Eestis elavatele inimestele, isegi neile, kellel pole tervisekindlustust.

Tõrva valla elanikel on võimalus ennast vaktsineerida nii linnas kui ka 28. novembril asetleidval mobiilsel vaktsineerimispaival. See annab hea võimaluse ka linnast kaugemal elavatel inimestel kodukoha lähedal vaktsineerida. Valida saab nii Pfizeri kui ka ühekordse vaktsiini Janssen vahel.

Miks vaktsineerida?

Vaktsineerimine on tekitanud ühiskonnas palju küsimusi ning ka hirme. Ühest küljest on kartus haigestuda ning teisest hirm vaktsiinide kõrvaltoimete ees. Siiski näitab ülemaailmne vaktsineerimine selgelt, et vaktsineerimata inimestel on oluliselt suurem risk haigestuda ning seda ka raskemalt läbi põdeda. Ka kõige traagilisemad juhtumid, kus viirusele on kaotatud elu või saadud püsivad tervisekahjustused, on peamiselt vaktsineerimata inimeste seas. Vähem tähtis ei ole ka see, et kauaoodatud vaktsiin aitab meil pöörduda tagasi võimalikult normaalse elukorralduse juurde, mida viimastel aastatel kahjuks pole liiga palju nautida saanud. See aitab taastada ka tavapärase tervishoiusüsteemi, kus abi saavad ka krooniliste haiguste põdejad ning plaanilist ravi vajavad inimesed.

- **Kaitsed iseend.** Haiguse kulg on ettearvamatu ning see võib kahjustada nii noore kui ka vanema inimese tervist ja elukvaliteeti pikaks ajaks.
- **Kaitsed haiglaid.** Vaktsineeritud inimesel väheneb koroonoos raske põdemise oht 4-5 korda. Esiteks ei hakka koroonaviirus vaktsineeritud inimestele nii hästi külge. Teiseks, kui nakkus siiski läbi murrab, põeb vaktsineeritud inimene haigust kergemalt. Tema võimalus haiglasse sattuda väheneb 2-3 korda. Kui sinna tuleb siiski minna, on ravi kiirem ja kergem.
- **Kaitsed teisi.** Mida rohkem inimesi on vaktsineeritud, seda vähem saab koroonaviirus levida ning seda vähem on tõsiseid haigestumisi. End vaktsineerides kaitseme kõige nõrgemaid, kes terviseseisundi tõttu ennast vaktsineerida ei saa.
- **Oled vähem nakkusohtlik.** Uuringud on näidanud, et kui vaktsineeritud inimene haigestub, võib temalt leida elujõulist viirust vaid paari päeva jooksul, samas kui vaktsineerimata inimene võib olla nakkusohtlik nädala või isegi mitu.

- **Reisid vabamalt.** Vaktsineeritud inimesed ei pea Eesti riiki sisenedes jääma eneseisolatsiooni vähemalt ühe aasta jooksul alates vaktsiinikuuri läbimisest. COVID-19 haiguse läbipõdenute isolatsioonivabastus kehtib kuus kuud alates tervenemisest.
- **Sa ei pea jääma eneseisolatsiooni.** Vaktsineeritud inimesed ei pea lähikontaktsetena eneseisolatsiooni jääma, vaid saavad elada oma tavapärase elu.
- **Käid vabalt restoranis, teatris ja trennis.** Kui Sul on lõpetatud vaktsineerimiskuur, saad tõenäoliselt teatrisse, kinno, spordiklubidesse, restoranidesse ja mujale, kus kehtivad piirangud.
- **On üsna kindel, et COVID-19 ei kao ära, vaid jääb meie sekka ringleva. Seega vajame me kõik immuunkaitset, mille saab kõige ohutumalt just vaktsineerimise teel.**

Võimalused vaktsineerida Tõrvas

1. Tõrva Tervisekeskus teostab COVID-19 vastu vaktsineerimist kõigile soovijatele 23. novembril kell 13.00 - 17.00 Tõrva Tervisekeskuse ruumides aadressil Tartu tn. 4, II korrus, Tõrva linn. Etteregistreerimine ei ole vajalik. Vaktsineeritakse Pfizeri või Jansseni (ühedoosiline) vaktsiiniga.
2. Tõrva perearst Eve Rebase juures saavad kõik soovijad olenemata nimistust vaktsineerida laupäeval, 27. novembril kell 10.00 - 14.00. Aadress Tartu tn. 20. Etteregistreerimine ei ole vajalik. Vaktsineeritakse Pfizeri või Jansseni (ühedoosiline) vaktsiiniga. Vaktsineerimisele oodatakse kõiki, kes soovivad 1. doosi, 2.doosi või tõhustusdoosi.
3. Kes soovivad lasta ennast vaktsineerida kodus, võivad helistada numbril 5454 5410 ning tellida endale vaktsineerimine koju 24. novembriks. Täpne kellaeg lepatakse eraldi kokku.

VAKTSINEERIMINE TÕRVA VALLA KÜLADES:

28. november

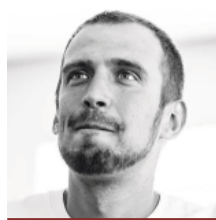
- Kell 11.00 Taagepera külamaja
- Kell 12.00 Ala koolimaja
- Kell 13.00 Ritsu külakeskus
- Kell 14.00 Riidaja kultuurimaja
- Kell 15.30 Hummuli koolimaja

Etteregistreerimine pole vajalik!

Kaasa tuleb võtta isikut tõendav dokument. Vaktsineeritakse nii Pfizeri kui Jansseni vaktsiiniga.

Lisainfo vaktsineerimisvõimalustest Tõrva vallas Covid-koordinaator Kristi Napastilt telefoni 5454 5410.

Egon Ilisson

LÄBIKASVANUD TÕRVA

Tere, mina jälle siin. Võimalik, et veel üheks olümpiatsükliks, aga kes seda ette teab. Igal juhul töö vajab tegemist ning ajalehed kokkupanemist. Eks üheks jätkamise olulisimaks põhjuseks oli ka väga soe tagasiside lehelugejatelt, kes arvasid, et natukene ikka tasuks veel teha - ehk on parimad lood veel kirjutamata. Mõned suisa ähvardasid, et argu ma seda tööd jätku.

Teisalt ka see, et Tõrva üleüldine ajalugu ning stabiilsus mängis selle kõige kasuks. Tegelikult tegid ju aegu tagasi mulle ettepaneku hakata kohaliku ajalehte vedama Keskerakonna kohalikud liidrid, seejärel tuli koostöö Isamaa ja Respublica liiduga ning siis Reformierakonnaga. Tänavu sai valimiste tarbeks lisaks eelnimetatutele veel ka EKRE ja valimisliiduga koostööd tehtud. Mul jätkub nende kõigi suhtes ainult kiidusõnu. Selle pika aja jooksul on tekkinud selge arusaam, et kõik, kes meil siin vähegi Tõrva heaks midagi teha soovivad, teevad seda oma kõige paremas usus. Silmnähtavad tulemused, olgu selleks siis hooned või kultuurija spordiüritused, räägivad sedasama keelt. Täna lähen naudin Veemõnulat, homme kuulan Riidaja mõisapäeval südamlikke artiste. Miks peakski pöörama selga nii paljudele headele inimestele, tegudele ja mõtetele? Vallale, mis on selgelt Kagu-Eesti eeskujulikemate ja arenevamate seas.

Ahjaa, valimistest ka... Ma käisin kammersaalis kuulamas suurt vallavanema kandidaatide debatti ning õhtu lõpuks olid mulle valimistulemused laias laastus ette teada. Kui me arutame selle asemel, et millal ja kuhu võiks kerkida järgmine Helme Graanul või Combiwood, hoopis pool õhtut seda, kuhu tuleb purskkaev või kas liivakulpuurid on vajalikud, siis järelikult me elame parimas Tõrvas, mis ial olnud. Tegelemine pseudoküsimustega on selge märk sellest, et inimesed on rahul. Kui suured mured ei uju pinnale, siis järelikult on meil väikesed mured. Ja nende lahendamine on alati lihtsam ning stressivabam. Neid võib kohe mitu tükki korraga lahendamiskavasse võtta. Ja isegi kui kõik pole Tõrva praeguse käekäiguga rahul, siis uskuge mind, 50 aasta pärast arutatakse, kuhu Maido Ruusmannile monument ehitada.

Aga ehk nüüd ongi see koht, kus saab tegeleda ilusajade loomisega. See koht, kus saab rohkem tunnetada indiviidi vajadusi, sest kogukonna vajadusi on juba rahuldatus omajagu. Nüüd saab aidata järele nõrgemaid ja vähemkindlustatuid. Tegelikult ju see on üks tugeva ühiskonna alustest. Isegi tõelised konservatiivid, kes üritavad ennast sotsiaaldemokraatidest võimalikult kaugemale hoida, on hakanud üha rohkem propageerima võrdsust ühiskonnas (ka Eestis). Vaateid, mille peamine eesmärk on ikkagi aidata abivajajaid, mitte kärpida üliedukate tiibu - tõeliselt sotsiaaldemokraatlikud väärtused. Paljud vähekindlustatud inimesed on näidanud selgelt toetust konservatiividele ilmselt seetõttu, et nende loosungid rõhuvad üha rohkem paremale toimetulekule, võrdsusele. See näitab seda, et me oleme juba üleüldiselt segunenud oma ideedes ning mõistame kõige nõrgema lüli tugevamaks tegemise plaani mis viitab sellele, et me kõik hoolime samadest eestlastest, samadest tõrvakatest, samadest Linna küla või Hummuli inimestest.

Uues koalitsioonilepingus on kohati ka seda kurikuulsat peenhäälestust, aga üksnes väga vajalikus võtmes. Kui meil on juba paika keeratud uued ja tugevad poldid, mis hoiavad süsteemi raudselt paigas, siis tulebki neid lihtsalt aeg-ajalt natukene pingutada. Ja need ei ole minu sõnad, need on Tõrva inimeste sõnad, kes seda väljendasid oma valimiseelistustes või peamises murekohas - kuhu siis ikkagi tuleb purskkaev?

Et ikka lund ka tuleks ja... armastage!

RAHVALOENDUS TULEB TAAS

Liina Osila,
rahvaloenduse projektijuht

Rahvaloendus algab rahvastikuregistrist, palun vaata oma andmed üle!

Selle aasta lõpus toimub Eestis rahva ja eluruumide loendus. Kümme aastat tagasi tuli loendaja koju ning ühiselt märgiti muuhulgas üles nii pereliikmete andmed kui ka eluruumide suurus, kõõgi ja vannitoe olemasolu jne. Seekord saame suurema osa vajalikest andmetest e-riigile kohaselt registritest ja küsitluse ankeet saab olema kõigest lehekülj. Rahvaloenduse projektijuht Liina Osila toob välja kõige olulisema, mida loenduse kohta praegu teadma peaks.

Loendus põhineb suures osas registriandmetel

E-riigile kohaselt korraldame loenduse suuresti registrite põhisel. See tähendab, et riik saab pea kogu vajamineva info erinevatest riiklikest registritest. Näiteks rahvastikuregistrist, ehitisregistrist, hariduse infosüsteemist. Kokku on loenduse jaoks kasutatavaid registreid ligi 30. Lisaks registritest andmete kokku kogumisele toimub ka valikuuring, mille lühikesele küsimustikule saavad vastata kõik Eesti inimesed.

Esimene käik on rahvastikuregistrisse

Loenduse ja registrite andmete kasutamise eelduseks on, et sealne info oleks ajakohane ja usaldusväärne. Selleks ongi vaja iga Eesti elaniku panust. Kutsume kõiki esimese sammuna rahvastikuregistrist oma

andmeid üle vaatama ning ajakohastama oma hariduse, rahvuse, elukoha andmeid ning kontakte. Registrist saab lisada elukohana ka mitu aadressi ehk kui alalisi elukohti on mitu, siis tuleb valida üks neist peamiseks ning ülejäänud aadressid saab esitada lisa-aadressidena. Eesti seaduste järgi tuleks uude kohta kolides end kuni 14 päeva jooksul rahvastikuregistris registreerida ja see kehtib ka rendikorterite puhul. Andmete korrastamine on suur samm eesootava e-loenduse õnnestumiseks.

Lisainfot rahvaloenduse kohta saab uurida kodulehelt www.rahvaloendus.ee ning küsida statistikaameti telefonil 6259300.

E-küsimustik avaneb vastamiseks 28. detsembril

Valikuuringusse valitud 60 000 inimesele on küsitlusele vastamine kohustuslik, kuid vastama on oodatud kõik Eesti elanikud. Küsimustikus on mõned küsimused keelte (sh emakeele) oskuse, rahvuse, murrete, religiooni, tervise ja rände kohta. Millegi üleliigse küsimiseks või juba registrites olemasoleva kohta keegi inimesi tülitama ei hakka. Valikuuring on veebis vastamiseks avatud vahemikus 28. detsember 2021 - 15. jaanuar 2022. Julgustame kõiki seda täitma, iga vastus läheb arvesse ja on väga oluline täpsete tulemuste saamiseks.

Loendusmoment on aasta viimane päev

Üks rahvaloenduse põhimõtteid on ühtne loendusmoment ehk konkreetne kokkulepitud ajahetk, mis seisuga andmeid kogutakse olenemata andmete esitamise ajast või viisist. Eesti loendusmoment on sel korral 31.12.2021 kell 00.00 ehk kõik nii registrite kui ka küsitluse andmed kogutakse selle kuupäeva seisuga ning nii tekib nii-öelda pilt meie rahvastiku, perekondade ja eluruumide seisust just sel ajahetkel. Nii toimides on andmed võrreldavad ka rahvusvaheliselt. Kui perre sünnib laps 31.12.2021 kl 00.15, siis see laps seekordses rahvaloenduses ei kajastu.

Ettevaatust kelmidega

Kõigil tasub olla jätkuvalt tähelepanelik, sest mitmetes riikides on rahvaloenduse tuules ka kelmid aktiveerunud. Ka Eestis võivad pahatahtlike eesmärkidega inimesed paraku rahvaloenduses näha võimalust inimeste kõnetamiseks. Seetõttu tuletame meelde - rahvaloendaja ei küsi kunagi sinu ID-kaardi või pangaparoole, krediit- või deebetkaardi numbreid, palgainfot. Samuti ei nõuta küsitluse eest tasu ega ka vastamata jätmise eest ei trahvita. Igasugusest kahtlustest tuleks kindlasti politseile teada anda.

Lisainfot rahvaloenduse kohta saab uurida kodulehelt www.rahvaloendus.ee ning küsida statistikaameti telefonil 6259300.

KUU FOTO:

Helme kalmistu parkla sai kauni inglil kujutise! Lahenduse projekteeris Jaanis Ilves. Parkla aluse valmistas ette ning pani maha sillutuskiivi OÜ Asfalditeenus. Inglise kujutise teostas Genial Works.

Foto: Egon Bogdanov

PRESIDENT KÜLASTAS TÕRVA VALDA

Toimetaja: Egon Ilisson

Tõrva vallavanem Mairo Ruusmann tutvustas president Alar Karisele Tõrva valda. Fotod: Taavid Meedia

4. novembril toimus Eesti vabariigi president Alar Karise esimene siseriiklik visiit ning selle raames külastati ka Tõrva valda.

Presidendi visiit keskendus Valgamaale ning ka Tõrva vallas tegi ta sisuka ringkäigu. Karis külastas Hummuli Agrot, lasteaeda Sipsik, Tõrva keskväljakut, Veemõnulat, Tõrva Raadio toimetust ning õhtustas kohvikus Tilk Tõrva.

Mure maaelu pärast

Tõrva vallavanem Mairo Ruusmann sõnas, et on suur au, et president oma esimese siseriikliku visiidi käigus just Tõrva valda väisas. „Oli rõõm võtta president vastu Mulgimaa kuurordis ja ajaloolises suvitusslinnas Tõrvas, näidata meie viimaste aastate olulisemaid saavutusi ning tutvustada valla üht edumeelsemat ettevõtet - Hummuli Agrot,” sõnas Ruusmann. President Alar Karise sõnul oli ta soov külastada esimesena just Valgamaad, et arutada pealinnast ühes kaugeimas maakonnas kohaliku elu edenemist ning sealseid murekohti.

President alustas Tõrva valla külastamist Hummulist, kus esmaajones väisati Agrone gruppi kuuluvat ettevõtet Hummuli Agro. Lähemalt uudistati Asu lauta ning seejärel tutvustas Agrone juhatuse esimees Raul Jeets Agrone rohelist tegevusprogrammi, mille eesmärgiks on jõuda 2035. aastaks süsinikuneutraalsete piimatoodete ning põllumajandussaaduste tootmiseni. Ettevõtte üheks eesmärgiks on jõuda ka noortele lähemale ja näidata, et põllumajandusettevõtte võib samuti olla

moodne ja mõelda tulevikule. Just seetõttu otsustati Hummuli lasteaia juurde rajada kingituseks väliõppeklass, mida samuti külastati ning mille juures juba ootasid pisikesed vallakodanikud presidenti. Üle vaadati jõudsalt kerkiv õuesõppeklass ning lasteaed sai ka magusa kingituse. Lasteaia direktor Lisanna Kaar sõnas, et lapsed ootavad klassi valmimist pikisilmi ning elavad kaasa kogu ehitusprotsessile.

Raadiointervjuu

Hummulist edasi liiguti Tõrva, kus vallavanem Mairo Ruusmann tutvustas keskväljakut ning rääkis lähemalt selle sünniloost. Keskväljakule oli kogunenud ka Tõrva Kunstistuudio, kes tänasel päeval tähistas 15. tegevusaasta täitumist. Head soovid kunstistuudiole edastas ka president.

Muidugi ei saanud külastamata jätta ka Lõuna-Eesti uusimat sauna- ja veekeskust Tõrva Veemõnula, kus tähtsad külalised võttis vastu juhataja Sandra Kõressaar. Kuigi seekord saunamõnusi nautima ei mindud, saadi siiski tervistav laeng kätte – prooviti kohaliku ettevõtja Chaga Health terviseshotti.

President külastas ka Tõrva Raadiot ning andis ka intervjuu. Raadio peatoimetaja Karl Kirt tunnistas, et visiit on suureks tunnustuseks tööle ning raadiot teatakse ka kaugemal. Nimelt oli just presidendi kantsleist tulnud ettepanek raadiot külastada. „Pakkusin välja, et lisaks Tõrva Raadio tutvustusele võiks olla lühikene intervjuu

presidendiga, mida teevad noored raadiotehnikud,” sõnas Kirt. Nii ka läks ning Mirtel Niinemets ja Roosi Rahnu saidki võimaluse Alar Karisega eetris juttu vesta. „Presidendi intervjuud saab kuulata Tõrva Raadio järelkuulamisest, Spotifyst ning kindlasti ka uuel hooajal Tõrva Raadio eetris. Uus hooaeg alustab 18. detsembril ja kestab kuni 2. jaanuarini,” tutvustab peatoimetaja talviseid plaane.

Pärast intervjuud siirdus president koos vallavanema ja volikogu esimehega õhtusöögile kohvikusse Tilk Tõrva, kus oluliseks päevaks oli valminud spetsiaalne Vabariigi Presidendi õhtusöök.

Täpne ülevaade oma elanike arvust ja vanusest võimaldab vallal paremini elukorraldust planeerida. Tulubaas, mida saab kasutada valla arendamiseks ja teenuste osutamiseks, sõltub registreeritud elanike arvust. Seetõttu palume kindlasti oma elukohaandmed üle kontrollida, sest see mõjutab näiteks ka erinevate toetuste taotlemist.

Kõigi uute vallakodanike vahel loositakse välja 500 eurot. Loosimine toimub jaanuaris kõikide nende inimeste vahel, kes on kampaania ajavahemikus ehk 15. novembrist kuni 31. detsembrini 2021 ennast registreerinud Tõrva valla elanikuks. Vallasisene ümberregistreerimine ei kvalifitseeru auhinnaraha loosis osalemiseks, samuti ei osale ennast vallast välja ja seejärel sisse kirjutajad. Võitja nimi avaldatakse Tõrva valla kodulehel. Kõik loosis osalevad saavad kingituseks Tõrva Veemõnula kinkekaardi. Kaardi kättesaamise osas võetakse kõigiga ühendust jaanuaris.

Kuidas end Tõrva valla elanikuks registreerida?

- rahvastikuregister.ee lehel – logi mugavalt sisse ID-kaardi, SmartID või Mobiil-ID-ga ning esita elukohateate avaldus.
- E-postiga – digitaalselt allkirjastatud elukohateate avaldus saada torva@torva.ee.
- Avalduse leiab Tõrva valla kodulehelt torva.kovtp.ee/taotluste-vormid.
- Tõrva vallavalitsuses – täida elukohateate avaldus vallavalitsuses kohapeal.

Riigipea sai näha, kuidas toimetab Hummuli Agro.

Presidendil jätkus ka aega anda Tõrva raadios intervjuu.

Registreeri end Tõrva valla elanikuks - saa Veemõnula kinkekaart ning osale 500 euro loosis!

Registreerides ennast enne selle aasta lõppu Tõrva valla elanikuks, annad omapoolse panuse valla edasisse arengusse! Lisaks saavad uued elanikud, kes on registreerinud end Tõrva valda pärast 15. novembrist, kingiks Tõrva Veemõnula kinkekaardi 25€ väärtuses ning osalevad 500 euro loosis.

Kui oled tõrvakas või Tõrva valla sõber, kuid mingil põhjusel ei ole Sa ennast valla elanikuks vormistanud, siis tee seda kindlasti enne 31. detsembrist. See otsus tagab, et alates 1. jaanuarist 2022. aastal hakkab Sinu tulumaks laekuma Tõrva valla eelarvesse.

PIKASILLA KOOLIHOONEST VÕIB TULEVIKUS SAADA PIIRKONNA HARIDUSTURISMI KESKUS

Karl Kirt

Pikasilla koolihoone uue omaniku leidmise protsess on jõudmas lõpusirgele ning ametlikud dokumendid vormistatakse ära novembri teises pooles. Pikasilla koolimaja uus omanik Kristjan Ungerson plaanib majas haridusteamadega jätkata, kuid tulevikuplaanid ei ole veel päris selged.

Pärnu asemel Pikasilla

Septembris müüki läinud Pikasilla koolihoone oksjon toimus osta.ee keskkonnas ning koolimaja tehingu lõpphinnaks oli portaali andmetel 59 000 eurot ehk hoone müüdi alghinnaga. Hoone müügiga seadis Tõrva Vallavalitsus lisatingimuse, et hoone uuel omanikul on kohustus kahe aasta jooksul alustada puhke- või turismimajanduse või üldhooldusteenuse osutamisega ja tegutseda sellel tegevusvaldkonnal vähemalt 5 aastat. Kui see nii ei lähe, on vallavalitsusel õigus hoone tagasi osta.

Selliste lisatingimuste seadmine oli oluline, et kogukonnale niivõrd tähtis hoone ei jääks aastateks unarusse, vaid seal hakkaks taas aktiivne elu käima.

Oksjoni võitjaks ja uueks omanikuks saab osühing Biokatel, mis on üks osa pereettevõtte Nurmiko aia- ja lilleärist. Ettevõtte tegelebki Nurmiko aiandite haldusteenuse osutamisega ning järjest rohkem ka kinnisvara haldamise ja arendamisega. Pereettevõtte ühe juhi Kristjan Ungersoni sõnul on soetatud Lõuna-Eestis lisaks Pikasilla koolihoonele ka Rõngu apteek, mille renoveerimisega on juba alustatud. „Juured on mul Rannust ja minu jaoks on Lõuna-Eesti väga oluline ja kodune koht. Tartu Ülikooli ajal tuli palju aega just Lõuna-Eestis veeta,“ räägib Kristjan Ungerson.

Ostmise mõtte tuli Ungersoni sõnusti ootamatult: „Alguses kindlat ostuplaani ei olnud. Plaanisin Pärnus ühte hoonet soetada, kuid kui nägin Pikasilla koolihoone müügipakkumist, siis see tundus õigem. Meeldis oluliselt rohkem nii asukoha kui ka olemuse poolest,“ selgitab Ungerson ostu tausta. Ostu-müügi tehing ei ole veel allkirju saanud, kuid notari aeg tehingu vormistamiseks on paigas.

Maja on heas korras

Mõtteid endise koolihoonega on mitmeid. Lähiaja suund tundub olevat Ungersoni sõnusti see, et

Mälestus: EÕM 1978 Pikasilla rühm, kellest suurema osa moodustasid Tallinna 32. keskkooli õpilased.

Foto: Ave Nahkuri erakogu

PIKASILLA KOOLI 100. SÜNNIPÄEVA TÄHISTAMINE

29. augustil 1921. aastal kutsuti Pikasillal kokku rahvakoosolek, kus asutati Pikasilla Haridusselts, mille esimeheks valiti kohalik talupoeg Hendrik Treufeldt. Pikasilla kool alustas tegevust 6. novembril 1921, kui Hendrik Treufeldt kuulutas kooli avatuks kui Pikasilla Haridusseltsi 4-klassilise erakooli, ehk 100 aastat tagasi. 1944 kuni 1945 oli kool suletud, kuid kohaliku kogukonna toel taasavati see 7-klassilisena. 1988. aastast kuni 2000. aastani töötas kool 9-klassilisena. Pärast seda muudeti kuueklassiliseks ning 31. augustil 2014 lõpetas Pikasilla kool oma tegevuse.

Pikasilla kooli 100-aastaseks saamist tähistatakse veebiüritusega. Lisaks kogutakse meenutusi ja fotosid, mida saab igaüks edastada meilitsi aadressil pikasillakool@mail.ee või tuua paberkandjal turismiinfopunkti. Kooli sünnipäeva üks eestvedajatest Maila-Liisa Kais ütleb, et talle meeldib idee luua endisest koolimajast Valgamaal ainulaadne koolituskeskus. „Siinkohal jääb otsustus siiski uue omaniku teha, mis majja tulemas on, aga erinevaid majutus-, turismi- ja koolitusteenuseid võiks endises koolimajas pakkuda küll.“ Ta lisab, et praegu tunneb kogukond puudust erinevatest sündmustest. „Pikasilla koolimaja on olnud omamoodi mõnusaks peokohaks. Loodetavasti jääb see kogukonnale avatuks ka edaspidi.“

Kristjan Ungerson

majas saaks pakkuda nii haridust kui ka turismiteenust. Ta räägib, et majas võiks pakkuda haridust elukestva õppe raames. Ta isegi on andnud Gaia koolis keemiatunde ning abikaasa on tal ka hetkel õpetaja „Haridus on minu jaoks tähtis, see kõnetab mind. Olen enda jaoks avastanud uue mõiste nagu haridusturism ja sinna juurde keskkonnahariduse. Pikasilla kooli asukoht ja saja-aastane ajalugu loovad sellise võimsa ruumi, kus saab korraldada nii haridusturismi, koolitusi või sellelaadseid tegevusi.“ Kuigi plaane alles seatakse ja kõike avaldada veel ei saa, on võetud suund, et koolimajas jätkuks hariduslik tegevus.

Näiteks toob ta välja võimalusi, et majas saaksid korraldada hariduslikke ettevõtmisi nii piirkonna koolid kui ka täiskasvanute koolitusgrupid. Harjumaal ja mujal Eestis on mitmeid selliseid kohti, kus asuvad loodushariduskeskused. Just Pikasilla võiks tulevikus olla meie piirkonna loodushariduskeskus. „Palju õppetööst on viidud gigantkoolidesse, kus õpilased veedavad kogu aja suures karbis, kus puudub side loodusega. Pikasilla oleks ideaalne koht, kus loodust õpilastele lähemale tuua.“

Ungerson on kohapeal majaga tutvumas käinud ning sõnab, et maja on üllatavalt heas seisukorras. „Vana maja võib ju lõpmatuseni parendada, aga kasutada saaks seda erinevateks tegevusteks juba homsesest päevast alates.“ Ta lisab, et turismi mõttes saab müüa väga lihtsat kui ka väga eksklusiivset ruumi. Eksklusiivsust küll majas hetkel ei ole, aga võimalused ei ole kehvad „Tingimused on praegu tegelikult üle keskmise. Nii mõneski kohas, mis pakub täna laagriteenuseid, ei ole tingimused nii head kui Pikasillas.“

Maja võiks Ungersoni hinnangul kasutada jääda ka kogukonnale. „Tugevad kogukonnad on ainukene väljapääs, et hoida meie elu. Ühis-tegevused, kooskäimised, üritused, sünnipäevad ja koolitused – need liidavad kogukonnad ja teevad need tugevamaks. Ühine ruum on selle jaoks ülioluline koht. Olgu ta külalplats või hoone, aga kooskäimiseks on ühist ruumi vaja. Tahaksin, et see hoone jääks kogukonnale avatuks.“

Täpsemad tegevused endises koolihoones selguvad siis, kui notaris käidud ja võtmed uuele omanikule üle antud.

KÜLADE JA SELTSINGUTE ESINDAJAD KÄISID VÕRUMAAL

Tõrva valla külade ja seltsingute esindajad käisid motivatsiooni-reisil Võrumaal, mille eesmärgiks oli koguda mõtteid ja inspiratsiooni Võru valla mittetulundusühingute ja külade tegevustest.

Päeva alustati Roosu talu vabaajakeskusest, kus perekond Rosenberg ja Sulbi Maarahva Seltsi esindaja Airika Saamo tutvustasid külaelu ja seltsi tegevusi nii Sulbis kui ka kogu piirkonnas. Ennelõunal kohtusid tõrvakad Võru vallavanema Kalmer Puusepa ning abivallavanema Piret Otsataluga, kes tutvustasid Võru valda üldiselt ning rääkisid valla ja seltsingute vahelisest koostööst.

Lõuna möödus Kündja külaseltsis ning pärastlõunal külastati Vastseliina rahvamaja, kus oma tegevusi tutvustasid Vastseliina käsitööühing, Vastseliina Teisipäevaklubi, mittetulundusühing Viitka ning MTÜ Kikkasepa Pärandkultuuri Edendamise Koda. Lisaks tutvustas Vastseliina rahvamaja juhataja Anneli Lõhmus rahvamaja ning Vastseliina kultuurielu.

Päev lõpetati Lasva veetorn-galeriis ja Lasva rahvamajas. Seal kohtuti Lasva sõprade seltsi, Tsolgo arendusühingu, MTÜ Kääpa ja Lasva käsitööselti esindajatega. Lisaks rääkis mittetulundusühingute tegevustest maakonnas Võrumaa Arenduskeskuse vabaihenduste konsultant Katrin Volman.

Motivatsiooni ammutati sedakorda Võrumaal. Foto: Birgit Pettai

KULTUURIKAVA

NOVEMBER

- 28.11 ESIMESE ADVENDI TÄHISTAMINE TÕRVA VALLAS Taagepera 11.00, Ala 12.00, Karjatnurme 12.30, Ritsu 13.00, Riidaja 14.00, Hummuli 15.00, Tõrva keskväljak 17.00.

DETSEMBER

- Suurperede jõulupidu – detsembris
- 11.12 jõuluturg Tõrva keskväljakul
 - 12.12 jõulumüük Hummuli Rahvamajas - ringid ja kohalikud ettevõtjad; jõulumüük Riidajas - ringid ja kohalikud ettevõtjad
 - 19.12 IV advendi tähistamine Tõrva Kirik-Kammersaalis - Tõrva valla huviringide kontsert
 - 24.12 Tõrva valda külastab JÕULUVANA - kohtume keskuste jõulukuuskede juures!
- Täpsem info jooksvalt Tõrva valla kodulehel!

SPORDIKAVA

- Kepikõnni tervisetunnid toimuvad laupäeviti kell 10 ja pühapäeviti kell 15 Tõrva gümnaasiumi pargis ja terviserajal (seni kuni ilm lubab).
- 26.12 Tour de Tõrva, algusega 12.00 gümnaasiumi juurest- endale sobivas tempos 11 km pikkuse matkaringi läbimine.

NAABRI JUURES

- 27.11 Valgamaa tantsupidu (osalevad ka Tõrva kollektiivid)
- Otepää keskväljakul kell 17.00
- 02.12 Otepää Kultuurimajas kell 11.00 ja 13.30 lasteetendus "Lotte jõuluseiklus"
- 10.-12.12 Kahevõistluse maailmakarikasarja etapp Otepääl

HUMMULI LASTEAIA ÕPPEKLASS KERKIB JÕUDSALT

Toimetaja: Egon Ilisson

Möödunud talvel tuli aktiivsetel kogukonnaelu edendajatel Hummulis idee, et Eesti üks edumeelsemaid põllumajandusettevõtteid, Agrone OÜ gruppi kuuluv Hummuli Agro teeb Hummuli lasteaiale Sipsik omanäolise kingituse – väliklass õppelauda näol. Nüüd on juba liigutud plaaniga edasi ning see on õige pea teoks saamas.

Õppeklassi rajamine võttis arvatust veidi kauem, sest esialgselt plaanitud lihtsa majakese asemel on nüüd kerkimas Sipsiku õuele kolmest osast koosnev mitmekülgne maaeluteemaline väliklass, mille projekteerimiseks kaasati muuhulgas tunnustatud arhitekt Lauri Nõmme.

Loodav väliklass on Eestis ainulaadse lahendusega ning loodud spetsiaalselt Sipsiku lasteaiale. Lasteaia Sipsik direktori kohusetäitja Lisanna Kaar mõnab, et Sipsiku õuesõppeklass on tõepoolest väga eriline ja annab rikkalikke võimalusi lastele õuesõppeks. "Lapsed õpivad mängu kaudu. Mänguline tegutsemine, vahetu kogemuste saamine ja läbimängimine on eelkooliealistele lastele parim õppimise ja arenemise viis," on Kaar õnnelik uue võimaluse üle.

Kolmeosaline klass

Oktoobri lõpul kohtusid Hummuli Agro juhataja Are Selge, Tõrva abivallavanem Lauri Drubinš, Hummuli põhikooli direktor Evelin Tiivel, lasteaia Mõmmik juhataja Lisanna Kaar ning õppealajuhataja Jaana Raudsepp, et arutada loodava väliklassi eesmärke, sisustust ning kujunduselemente. Veebi teel osalesid Agrone OÜ juhatuse esimees Raul Jeets,

juhatuse assistent Ebe Nõmme ning arhitekt Lauri Nõmme.

Kaare sõnul soovivad lapsed uurida, näha ja ehedaid kogemusi saada. "See on neile loomupärane ja loomulik. Üha enam rakendatakse lasteaedades projektõpet, milles on väärtustatud eelkõige protsess ja laps selles aktiivse õppijana," räägib Kaar.

Alahinnata ei saa ka lastele erinevate kodulähedaste ettevõtete ja asutuste tutvustamist. Lastele korraldatakse õppekäike ja vaatlusi erinevatesse asutustesse. "Kui nad saavad neid valdkondi kohapeal läbi mängida, on see nende jaoks nagu päris. Põnevate ja huvitavate arengukeskkondade võimaldamine koostöös kodukoha ettevõtete ja asutustega toob kasu lastele ja on põnev ka õpetajatele," loodab Kaar ka teisi ettevõtteid Hummuli Agro eeskuju järgima.

Kasusaajaid rohkem

Ehitamisjärgus väliklass hakkab koosnema kolmest osast: näidislaua osa koos

sulgudega, kuhu saab mudilastele näitamiseks tuua loomi; õuesõppe klassiosa välistundide läbiviimiseks ning kasvahoone, kus pisikesed aiandushuvilised ise oma taimede eest hoolitseda saavad. Sisustuse ja mööbli tegemisel lõõvad kaasa ka Hummuli põhikooli õpilased, kes plaanivad tööõpetuse tundides hakata meisterdama selle tarbeks pinke ja kaste.

Väliklassi ehitab valmis Mapri Ehitus OÜ ja põnevaid tunde ja arendavaid tegevusi saavad õppeklassis läbi viia ka teised Tõrva valla lasteaiaid, koolid ning soovi korral ka kaugemal paiknevad lasteasutused. "Kindlasti hakkame me koostööd tegema erinevate lasteaedade ja koolidega, et nad tuleksid "Sipsiku Tarekest" uudistama ja õppetunde läbi viima," räägib Kaar tulevikuplaanidest.

Väliõppeklass avatakse üritusega novembri teises pooles, kui piirangud seda võimaldavad. Suur tänu Hummuli Agro ja Agrone juhtidele, kes niivõrd ajamahuka ning kuluka projekti enda südamesajaks on võtnud!

PRÜGISTAMISE SAAGA SAI ÕNNELIKU LÕPU

Rulli küla naabrite nimel Ivi Tigane

Ühel toredal septembri keskpaiga päeval tegid Rulli küla elanikud oma tavapärasest kõnniringi, kui metsa all avanes „huvitav“ vaatepilt, mitmed koormad olmeprügi oli toodud lihtsalt loodusesse vedelema.

Oma väikeses naabrite sotsiaalmeedia vestlusgrupis levis teema kiiresti, järgneva veerandtunni jooksul olime teinud postitused juba oma isiklikel kontodel. Loomulikult teavitatsime kogukonna gruppi „Tõrvakas“. Postitus hakkas ruttu oma elu elama, peagi võeti meiega ühendust Lõuna-Eesti Postimehest ning kohalik jahimees Kert Kongo, kes jagas oma kogemust, et piisavalt otsides leiab kindlasti ka mingisuguseid tõendeid. Teemale reageerisid hukkamõistvalt väga paljud inimesed.

Erinevad stsenaariumid

Vahepeal jõudsime omalt poolt teha politseile avalduse ja ka vallavalitsust teavitada. Asjaga asus põhjalikult tegelema Keskkonnaamet. Algas põnev juurdlusprotsess, mida kannustasid kõrge õiglustunne ja keskkonna reostamise pahameel. Nõu küsiti postiljonilt, paraku jõuti süüdistada protsessi käigus ka valesid inimesi. Saabus veel telefonikõnesid oma küla inimestelt, kes pakkusid välja võimalikke stsenaariume. Kokku võttis protsess aega poolteist kuud. Oktoobri teisel poolel laekusid meile rõõmustavad sõnumid, süüdlane on leitud, trahv on määratud ning kohustus oma prügi ise ära viia, samuti teostatud.

Mida sellest loost õppida ja järeltada? Esiteks valdasid meid sellist

TÕRVA VALLA JÄÄTMEJAAM

Tõrva valla jäätmejaam on avatud Härma karjääri territooriumil

T-K 8.00-15.00 N-R 12.00-18.00

L 10.00-18.00 P - E Suletud

Lisainfo jäätmejaama telefonilt 53033430. Jäätmete toomisel palume kaasa võtta ID-kaardi, selle puudumisel mõne muu isikut tõendava dokumendi.

Jäätmejaamas saab tasuta ära anda:

- ohtlikud jäätmed (kuuluvad kaalumisele)
- kasutatud õlid ja õlijäätmed, sh õlifiltrid
- värvi-, liimi- ja lakijäätmed, nendega määratud
- lahustid ning nende pakendid
- taimekaitse- ja putukatõrjevahendid ning nende pakendid
- vanad akud ja akuvedelikud
- kodukeemia jm kemikaalid ning nende pakendid
- kasutamata jäänud või aegunud ravimid ja farmaatsiatooted

- elavhõbedakraadiklaasid
- päevavalguslambid, säästulambid, kõrg- ja madalrõhulahenduslambid
- patareid ja väikeakud
- elektroonikajäätmed
- kodumasinad (külmikud, telerid, elektri pliivid, pesumasinad jms)
- arvutid, kuvarid, printerid jms. seadmed
- valgustusseadmed
- elektritööriistad
- segapakendid
- klaasist pudelid/purgid
- plastpudelid
- tetrapakid
- klaas
- jogurtitopsid/võikarbid
- alumiiniumpurgid, konservikarbid
- õue- ja teeküünalde kestad
- vanapaber ja papp
- mööbel
- kasutatud rehvid
- vanametall
- aia- ja haljastusjäätmed

vaatepilt nähes ahastavad emotsioonid, teiseks häbitunne inimkonna pärast, kes on suutelised tegema kaalutletud otsust looduse reostamise osas. Millest oleks abi? Esmalt kindlasti haridus ja teadlikkus. Kuidas kujundada inimestes hoiakuid, et ei tekiks vastupandamatut soovi prügi selleks mitteettenähtud kohas maha panna? Ehk oleks abi sellest, kui selgemalt kommunikerrida prügi äraandmise võimalusi!

Kuidas käituda?

Kindlasti aitaks ka see, kui selliste olukordade avastamise puhul oleks väga selgelt teada, kelle poole pöör-

duda, kuidas asja menetletakse ning mis on karistuse määr. Meie juhtumi puhul tekitaski segadust, kuhu siis abisaamiseks ikkagi esmalt pöörduda. Tegime kõike – löime lärmi ja helistasime paljudele organisatsioonidele.

Paraku ei ole meie juhtum Eestimaal unikaalne. Ehk vajame veelkord ühte kampaaniat – ÄRA VII PRÜGI METSA, mis sisaldaks kõiki eelmainitud teemasid. Lõppkokkuvõttes laheneb juhtum mitmete osapoolte koostöös, loodame, et ka käesolev artikkel aitab teadlikkuse tõstmisele kaasa ning seda lugedes enne mõeldakse, kui oma koormaga metsa poole siirdutakse.

JALGPALLIS SAAVUTATI II KOHT

Valgamaa parim jalgpallimeeskond selgitati tänava välja viie võistkonna vahel ning võitjana väljus FC Warrior I, kes alistas kõik vastased ja kelle väravate vahe jäi koguni 18:1. Ainsa värava valgalastele löid Tõrva poisid, kes kaotasid neile kõige napimalt 1:2. Ülejäänud mängudes olid tõrvakad aga kindlad, kõik vastased alistati vähemalt kolmeväravalise eduga ning saavutati hõbemedalid.

JK Tõrva koosseisu kuulusid Alois Tapfer, Mairo Mägi, Madis Mägi, Kevin-Ken Vahtra, Marten Orav, Markus Malm, Mattias Malm, Riivo Pippar, Enri Udras, Rain Nidas.

DISCOLFIS VALITSES TÕRVA

Tänavustel maakonna meistrivõistlustel discgolfis, mis toimusid Valga ja Tõrva radadel, suutsid koore riisuda Tõrva mängijad. Meesteklassis saavutati koguni kolmikvõit.

Juba Jaanikese rajal mõneviskelise edu sisse mänginud Raigo Mõts suutis seda ka Tõrva rajal hoida ning krooniti tänavuseks Valgamaa meistriks meeste arvestuses. Talle järgnesid samuti kohalikud mehed Martin Malm ja Rauno Esaul, kes kaotasid võitjale nelja viskega. Kokkuvõttes oli esikümnes koguni üheksa Tõrva mängijat.

Veteranide seas peeti maha samuti vägev duell, kus Janek Jaani edestas Viktor Pähklamäed kolme viskega. Mõlemad mehed on pärit Tõrvast. Noorte tiitel tuli samuti meie valda ning Hummuli noormees Madis Voitek edestas tõrvakat Kevin-Ken Vahtrat. Naiste tiitel kuulus Geiri Sperlingule. Kokku osales meistrivõistlustel 34 mängijat.

Meeste esikolmik. Foto: Rein Leppik

SORTEERIMISJUHEND

BIOJÄÄTMED	PAPP JA PAPER	METALL JA PLASTIK	KLAAS	OLMEJÄÄTMED
Toidujäätmed	Ajalehed ja printeripaber	Plastpudelid	Klaaspudelid	Vahtplastist toidukarbid
Paberkäterätid	Raamatud ja ajakirjad	Tetrapakend	Klaaspurgid	Vanad riided
Munakarp	Pappkastid	Metalipurgid ja kaaned	Klaasnõud	Ühekordsed nõud
Lõikelilled	Muu paberpakend	Kilekott	Klaasaknad	Määratud pakend
Puulehed ja muru	Kohvitopsid	Vahtplastist toidunõud	Aknaklaas	Vanad ravimid
Kilekott	Papp-taldrikud	Määratud pakendid		Ohtlikud jäätmed

Irja Käärik valiti parimaks õppeastuse juhiks. Foto: Ülav Neumann

VALGAMAA AASTA ÕPPEASUTUSE JUHT ON IRJA KÄÄRIK

Konkursi "Eestimaa õpib ja tänab" raames tunnustati Valgamaa parimad haridustöötajad ja täiskasvanud õppija nädala raames mitmeid tublisid inimesi, ühendusi ja organisatsioone.

Valgamaa aasta õppeastuse juht 2021 on Tõrva Gümnaasiumi õppejuht Irja Käärik. Irja esitasid komisjonile lapsevanemad. "Õppejuht Irja on õige inimene õigel kohal, ta on alati väga õpilase keskne ja teeb otsuseid õpilasest lähtudes, andes neile võimaluse eneseteostuseks," oli kirjas tema iseloomustuses.

Vastuvõtul õnnitlusi üle andes lausus Tõrva abivallavanem Lauri Drubinš, et Irja Käärik on Tõrva Gümnaasiumi üks alustalasi. "Eriti viimane aasta on olnud õppekorralduse mõttes väga keeruline ja suuri väljakutseid pakkuv, Irja on selle korraldamisega suurepäraselt hakkama saanud," sõnas Drubinš.

TÕRVA RAHVA TERVIS LUUBI ALLA

Tervise Arengu Instituut (TAI) korraldab veebi teel koostöökohtumise Kagu-Eesti kohalike omavalitsuste (KOVde) esindajatele, mentoritele ning maakonna rahvatervise spetsialistidele, et startida üheskoos teekonnal, mis aitab rahvatervise valdkonnas sihte seada. Kagu-Eestis alustavad rahvatervise võimekuse arendamisega kuus valda: Antsla, Rõuge, Otepää, Valga, Tõrva ja Põlva.

Kagu-Eesti fookusteemadeks saavad olema laste ja noorte vaimse tervise ning toitumise ja liikumise teemad. Lastele ja noortele keskendumine on vajalik, et tulevikus saaks suurendada tervena elatud aastate hulk ja paraneda tervise enesehinnang. Just nende kahe tervisenäitaja vaates on Kagu-Eesti võrreldes teiste piirkondadega kehvas seisus – näiteks erineb Põlvamaa tervena elatud aastate hulk sünnimomendil (46 aastat) Eesti parimast näitajast (Hiiumaa 60,8 aastat) rohkem kui kümne eluaastaga.

„Selleks et saaks tekkida muutus rahvatervise näitajates, on vaja saavutada muutus omavalitsuste lähenemises. Praegune ülemaailmne pandeemia aitab olukorda paremini mõista ja ehk ka vajalikke otsuseid mõnevõrra kiirendada. "Nagu ütlevad klassikud, et head kriisi ei saa raisku lasta!" sõnastas väljakutse TAI paikkonnas ja töökohtade valdkonna vanemspetsialist Kaidy Aljama.

Hetkel on KOV-de töö algatamise faasis, kus moodustatakse meeskondi ning hakatakse olemasolevatele teadmistele tuginedes võtma fookusesse tähelepanu vajavaid teemasid.

Kõiki kõnealuseid tegevusi rahastatakse Norra toetusest 2014-2021 finantseeritud projektist „Rahvatervise valdkonna võimekuse ja kompetentside suurendamine kohalikes omavalitsustes”.

Lisaks parimale juhile sai ära märgitud ka Valgamaa aasta põhikooli aineõpetaja 2021 nominent, kelleks on Riidaja Põhikooli õpetaja Veronika Mai.

Veronika on andnud väärtusliku panuse nii logopeedina laste-aialaste kõnearengu toetamisel kui ka eripedagoogina ning matemaatika- ja arvutiõpetajana õpilastele teadmiste ja oskuste vahendamisel. Teda hinnatakse Riidaja põhikoolis kui abivalmis kolleegi digimaailmas toimetamisel.

Täiskasvanud õppija nädala raames tunnustati ka Valgamaa aasta õpitegu, aasta koolitajat ja aasta õppijaid. Tõrva vallast tunnustati nelja äärmiselt hakkajat täiskasvanud õppijat: Ilona Osijärv, Triin Ronimois, Triinu Sirol ja Liisi Eelsaar.

Olles osake ajaloolisest Eesti koorikultuurist!

Maie Kala

Kui muusika- ja ühiskonnategelane Andreas Erlemann (1883-1915) 1859. aastal Võrumaalt Helme kihelkonda elama asus, rikastus tema ettevõtmiste läbi siinnegi paikkond. Rikka vaimu-nimesena, teatavaliselt loojana panustas ta väga palju kohalikkude ellu. Oli õpetaja, köster, vallakirjutaja. Osales Eesti Kirjameeste Seltsi asutamises (1872), toetas rahvuslikus liikumises C.R.Jakobsoni suunda. Koostas ja avaldas esimese eestikeelse muusikateooria õpiku „Musika õppetud. Üks nodi, laulmisse ja mängimisse selletusse ramat, isseärranis koolmeistri-dele ja keigele laulo- ja mängo-sõbra-dele” (1864). Asutas Helme Laulu ja Mängu Seltsi ning kihelkonna laulukoori, osaledes I, II ja IV üldlaulupeol (1869, 1879, 1881).

Tõrva lauluselts

Nii on läbi sajandite olnud Helme kihelkond ja Tõrva linn muusikaliselt väga rikas kogukond heliloojate,

muusikategelaste soololauljate, ansambelite, muusikalavastuste esitamiste ja paljude, paljude kooride poolest. UNESCO kultuuripärandi kaitse all olevasse Eesti laulupidude traditsiooni hoidmisse ja säilitamisse on siingi suure muusikavaimusega inimesed rohkesti panustanud.

Eks ajad ja olukorrad ja inimesedki muutuvad. Teatud traditsionaalsus, harjumus tagab positiivse toime. Kui kaob aga ära kultuuritegemise tahteline, vajaduslik harjumus, hakkame kukkuma tühjusesse. Ja kurb on tõdeda, et just sinna on teel koorikultuur Tõrva vallas.

Et aegade side läbi suurt kultuuri ei katkeks, on tarvis sellesse tegusat panustust läbi meie kõikide- Tõrva valla kultuuritoimetajate, koolide direktorite ja lauluhuviliste endi. Tõrva Lauluseltsiks ümbernimetatuna tegutseb hoogsalt edasi naiskoor. Teenime oma kogukonda ja seame ikka alati väljundirohked

eesmärgid suuremateks ühislaulmisteks, mis omakorda tipnevad vabariiklike ühislaulmistena. Ees on ootamas järjekordne üldlaulupeo aastal 2025.

Ootame lauljaid

Alati on avatud vabad kohad meie kooris sulle, hea koorilauluhuviline. Sellest sügisest on asutatud uus noortekoor Tõrva tütarlastekoor. Juba on koos arvestatav koorikoosseis väga vahvaid laulupiigasi 5.-8. klassini. Alustatud on teekonda 2023. aasta XIII noorte laulupeole „Püha on maa”.

Laulupeo kunstiliseks juhiks on dirigent ja helilooja PÄRT UUSBERG, kes on kunstiliselt lähtunud Hando Runneli luuletusest „Valgus”.

Kaunis, laululine, vaimsete väärtuste loomise ruum on alanud.

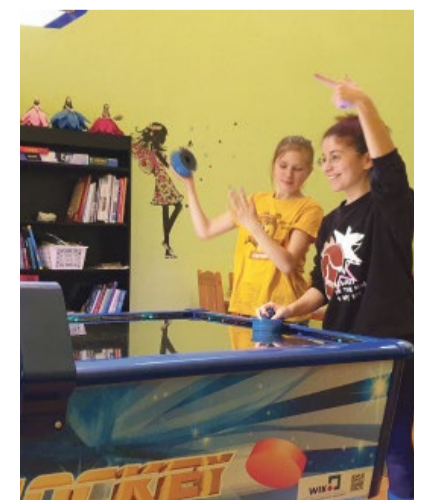
Armas noor koorilaulja! Tule meie hulka ja ole ka kaasteeliseks noorte laulu- ja tantsupeo teel! Ootame sind!

Noorte heaks!

Ritsu Noortetuba
Giia Timpson, noorsootõtaja

Ritsu Noortetuba on sel aastal kirjutanud kaks projekti Haridus- ja Noorteameti (HARNO) taotlusvooru Noorte Heaks, mis sel aastal keskendub koroonakriisi mõjude leevendamisele, pidades silmas noorte vaimse tervise hoidmist ja üldpädevuste arendamist. Projektide eesmärk on kasvatada noorte valdkonna võimekust ning vastata noorte vajadustele ja väljakutsetele. Et selgitada välja noorte vajadused ja soovid, selleks kaasime noored projekti tegevustesse juba idee väljatöötamise etapis ning väga oluliseks pidasime ka projektijärgset tegevuste mõtestamist ja saadud kogemuste jagamist ühistes vestlusringides.

Meie esimene projekt oli „Noored nutiseadmeid välja“, projekti raames sai Ritsu Noortetuba endale väga korraliku õhuhokilaua. Noortega arutasime läbi, milline õhuhokilaud meile kõige sobivam oleks, kuna noored soovivad korraldama hakata ka õhuhoki paarisvõistluse turniire, siis leidsime, et kõige sobivam on 8ft laud, sest seal saab korraga neli inimest mängida. Meie teine projekt oli „Digipädevuste arendamine läbi mitteformaalse õppe maapiirkonnas“. Selle projekti raames saab noortetuba kaks kaas-aegset arvutikomplekti ning noored saavad osaleda erinevates õpitubades, mis aitavad arendada digipädevusi.

Kultuurkapital ootab maakondlike aastapreemiate kandidaate

Maakondlikud ekspertgrupid ootavad 22. novembrini ettepanekuid oma maakonna kultuuri- ja spordivaldkonna tegijate tunnustamiseks.

Valgamaa ekspertgrupp annab välja järgmised preemiad:

Kultuuripärl 2021
Ekspertgrupi aastapremia
Elutööpreemia
Tunnustuspreemia lootustandvale noorele

Enne ettepanekute esitamist palume tutvuda Valga maakonna ekspertgrupi raha jagamise korraga.

Vabas vormis ettepanekuid oodatakse e-posti aadressil valgamaa@kulka.ee, milles peavad olema:

lühike kirjeldus kandidaadi loomingu- või sportlikest saavutustest 2021. aastal; kandidaadi tutvustus ja andmed (nimi, isikukood, aadress, telefon, e-post); esitaja kontaktandmed.

Lisainfo:

Eha Mandel, Valgamaa ekspertgrupi kontaktisik, valgamaa@kulka.ee

REFORMIERAKOND VÕITIS VALIMISED JA MOODUSTAS VÕIMULIIDU ISAMAAGA

Egon Ilisson

Valimised on möödunud ning Tõrva valla elanikud andsid selgelt märku oma eelistustest. Piltlikult öeldes jäi kõik samaks ehk usaldati viimased neli aastat valitsenud vallavõimu ning anti neile roheline tuli jätkamiseks.

Taaskordselt olid tõrvakad üliaktiivsed valijad. Valimisõiguslikest kodanikest täitsid oma kodanikukohust 69,1% ning tegid otsuse, soovimaks säilitada olemasolevat poliitilist korda. Praegune vallavanem Maido Ruusmann sai koguni 507 häält ning kindlustas tänu kolmele isikumaandadile ka Reformierakonnale volikogus enamuse.

Tõrva täielikus tipus

Tänavuste valimiste valimisaktiivsus oli Eestis 54,7% ehk veidi üle poolte eestlastest võttis vaevaks otsustada kohalike poliitiliste juhtide üle. Valgamaal oli see number üle vabariigi keskmise ehk 58%, millest kõrgem oli aktiivsus vaid Hiiumaal, Jõgevamaal, Läänemaal, Põlvamaal ning Võrumaal.

Valga maakonnas oleks see number tõenäoliselt võinud olla ka Eesti kõrgeim, kuid Tõrva 69,1% ja Otepää 65,1% kõrval oli Valga vallas aktiivsus kõigest 50,5%. See pole ka imestamisväärne, sest tulemustest selgub, et muukeelse elanikkonna seas oli valimisaktiivsus küllaltki madal. Näiteks Ida-Virumaal oli see kõigest 47,3% (järgmine Rapla juba 52,5%).

Siiski oli Tõrva selgelt Kagu-Eesti aktiivsem ning kui jätta välja väike- ja saarte müstilised numbrid (näiteks Vormsi 82,7%), siis oldi Eesti absoluutses tipus. Tõrvas oli kandidaate kokku 117 ning kokku anti 3495 häält, millest kuus olid kehtetud.

Reformierakond tegi taas puhta töö, saavutades volikogus enamuse ehk 21 kohast 11. Täpselt sama arvu kohti said nad ka 2017. aasta valimistel. Valitseva vallavanema

ülekaalukas võit tähendab seda, et Maido Ruusmanni nimi oli märgitud koguni 14,5% sedelitest. Teise tulemuse teinud Virgo Kosemetsa eelistas 3,9% valijatest.

Kui Reformierakonna suur kohtade arv kõrvale jätta, siis ülejäänud volikogu kohad jagunesid ülimalt võrdselt. Valimisliit Ühtne Kogukond ja EKRE said kolm ning Keskerakond ning Isamaa mõlemad kaks kohta volikogus.

E- valimised populaarsed

Seekordsed valimised paistsid ka silma selle poolest, et väga aktiivsed oldi Tõrva vallas valima elektrooniliselt ning 41,1 protsenti kogu häältest anti arvuti kaudu. Näiteks Isamaa saigi e-hääli rohkem kui pabersedelil antuid. Üsna võrdne oli hääletasaak paberil ja elektrooniliselt Ühtsel Kogukonnal ja Keskerakonnal. Vaid Reformierakond ja EKRE said suurema osa hääli jaoskonnas pabersedeliga. Elektroonilisel hääletusel osutus suurimaks hääletamagnetiks Maido Ruusmann, kes sai 235 häält, teine oli Karl Kirt 61 häälega ning kolmas Helen Elias, kellele anti 57 häält. Paberhääle puhul oli Ruusmanni järel (272) populaarsusel järgmised kandidaadid Kosemets 112 ja Tiiu Vips 69 häälega.

Koalitsioonis Isamaaga

Kuigi reformierakondlastel oli valimiste tulemusena volikogus hääle enamuse koos, otsustati siiski teha laiapõhjalisem koalitsioon ning seekord heideti ühte Isamaaga. Selle tunnustuseks sõlmisid 27. oktoobril Reformierakonna ja Isamaa erakonna esindajad Tõrva valla juhtimiseks koalitsioonilepingu aastani 2025. Kuuest alapeatükist koosnev koalitsioonileping sätestab eelisarendatavad investeerimisobjektid ja valdkonnad ning toob põhifookuse valla elanikkonna kasvatamisele.

Koalitsioonipartnerite ühine eesmärk on, et Tõrva vald oleks parim paik elamiseks, töötamiseks, puhkamiseks ja kodu rajamiseks. Tõrva vallavanem Maido Ruusmann sõnas, et suurim väljakutse on astuda vastu Tõrva valla rahvastiku vähenemisele: „Selleks käivitame ühe uue meetmena noorte perede toetusprogrammi, kuid jätkuvalt tuleb panustada kvaliteetsele haridusele

Maido Ruusmann ja Kalle Vister allkirjastatud koalitsioonilepinguga.

nii maapiirkondades kui ka Tõrva gümnaasiumis, heale elukeskkonnale, ettevõtluse arendamisele kui rikkalike vaba aja veetmise võimaluste pakkumisele.” „Tähtsal kohal on ka tõrvakate sisemisele uhkustundele ja oma kodukohaga rahulolule kaasa aitamine valla tegevustega, on ju oma kodukohta väärtustav ja hea sõnaga kostev sinne inimene kõige parem mainekandja,” kiidab Ruusmann tõrvakaid. Samas tunnustab ta, et me peame jätkama ka läbi erinevate väljapoole suunatud mainetegevuste valla tutvustamist, et Tõrva vald oleks veelgi rohkem teada ja tuntud koht, et siia investeerida, reisisa, siia tööle või elama tulla.

Lepingus palju valdkondi

Koalitsioonilepingus on väga konkreetseid punkte ja eesmärke kui ka laiemalt valdkondi, mida soovitakse järgneva nelja aasta jooksul arendada või sootuks täiesti uute projektidega algatada. Isamaa erakonna Tõrva valla esinumber Kalle Vister

Esialgne lahendus kaarsilla rekonstrueerimiseks on juba valminud. Eskiisi autor Jaanis Ilves. Taustafoto Andrus Abel.

Vallavanemakandidaatide hääletesaak:

Maido Ruusmann (REF) – 507
Karl Kirt (ÜK) – 114
Kalle Vister (Isamaa) – 95
Ülle Juht (Keskerakond) – 86
Arnold Looga (EKRE) – 83

Teised suurimad hääletamagnetid:

Virgo Kosemets (EKRE) – 136
Tarmo Tamm (ÜK) – 103
Tiiu Vips (REF) – 97
Eero Viisu (REF) – 96
Enn Mihailov (REF) – 85
Helen Elias (REF) – 82

Perämine välläsõit tõi presidendi soome-ugri kultuuripäälinna

Eesti vabariigi president Kersti Kaljulaid oli 6. oktoobrel oma ammatiaa viimätsel välläsõidul soome-ugri kultuuripäälinnan Abja-Paluoja käimän. Mulkel oli au tedä Abja muuseumi vastu võtta.

President taht kokku saia soome-ugri kultuuripäälinna iistvedäjidege. Tedä võtve päälinnan vastu Mulgi Kultuuri Instituudi naise, Mulgimaa Arenduskoa tüüteje, Mulgi vanemb, Mulgi ja Villändi vala nõnamihe. Vanan panga- ja postimajan, kos prilla tegutsep Abja muuseum, olli presidendi aus kah tillike pidulaud, kos pääl Popsi Köögist tuudu ää mulgi söögi ja muduki Mulgi Pruulikoa Höimlase ölu. Lavva veeren tulive jutus nii mulgi süük, kiil ku kultuuripäälinna aaste tegemise.

Kik kohaligu kinnitve, et kultuuripäälinna aaste om toonu Mulgimaale pallu tähelepanu, külälisi ja uusi võimalusi. Mulgi esi om kah arjuten rohkemb ütenukuun tegutsemist, olgu selles sis öimuvaiba kudamine, suure Mulgi pidu kõrraldemine või oma kauba ütine pakmine.

Muduki läits jutt kah mulgi keele pääle ja president uur, kuipallu noore selle vastu uvi tunneve. Mulgi saive uhkusege kinnite, et järjest rohkemb. Keelege saap tutvust tetä lasteaidu keelepesäden, mõnen koolin, murderingen ja sedä kikke avitep tagast tõugate õpetejide koolitemine mulgi keele ja kultuuri alal. Laande Alli kõnel, et

6. oktoobrel kõnd president Kersti Kaljulaid ütenu oma saatjide ja mulkest võõrustejidege soome-ugri kultuuripäälinnan Abja-Paluoja.

Pildi: TaaVID Meedia

just ildaaigu olli üits nuur miis kutsun tedä mulgi kiilt õpeteme ja lubanu keeleõpjidest paraje pundi kokku panna. "Sii om ju väige suur rööm ja mia näe küll, et sii om seot selle kultuuripäälinna aastege, sellege, et mulke tegemisi pirle pallu rohkemp nätä-kuulda om," arvas Laande.

Mulgi Kultuuri Instituudi juhateje Grenbergi Ave üteli, et Mulgimaal om pallu nuuri rahvatantsit, kes oma asja süämege aave ja sedäsi perimuskultuuri

edesi viive. "Sii aaste om mitu inimest saatnu instituudile oma lugusit ja uurnu oma Mulgi juurde kohta. Instituuti tulli kah kiri ütve 90-aastese memme käest, kes olli kirja pannu oma Mulgi korbi tegemise õpetuse," olli Grenberg rahul.

Kigil mulkel, kes presidenti vastu võtma ollive tullu, ollive sellän rahvarööva ja muduki läits jutt kah röövaste ja muustride pääle. Grenbergi Ave kõnel, et Eesti vaimse kultuuri

peränduse nimekirjan om joba kümme-kond sissikannet Mulgimaalt. "Nüid om meil laan minna Mulgi muustridege UNESCO mailmaperänduse nimekirja. Soovime, et mede uhkit rahvaröövit rohkemb nätä oles. Ja egä kõrd ei pia kah peris rahvarööva oleme, tore oles ku inimese kannas ja tarvites egäpäevätselt rohkemb mede vanu muustrit ja kirju. Mesperäst mitte tarvite neid kah tänapäeväste röövaste man?"

Sellege olli president kah peri ja üteli, et talle näituses miildive teksapüksi ütenu linatse ammege.

Enne ärä minekut kirjut president Kaljulaid muuseumi külälisteraamatuse "Tervisi kogu Mulgimaale ja suured tänud kogu pealinna rahvale ja kaasa aitajatele!"

Grenbergi Ave üteli, et om president Kersti Kaljulaidile väige tänuulik toetuse ja tähelepanu iist soome-ugri kultuuripäälinna aaste läbiviimise man Abja-Paluoja ja Mulgimaal.

Lõpetuses tetti ütine pilt Abja-Paluoja soome-ugri kultuuripäälinna pildiseinä man. Ilm olli sel porikuu päeväl imeilus, a tuuline, nõnda et panni mulke kuvveölma lehmä ja taht kaabusit pääst kisku. Just siande om ollu kah kultuuripäälinna aaste Mulgimaal – ilus ja röömus, a täüs takistus ja käänakit, millest pallalt ütenukuun ja rahuligu meelege üle saap.

Ilves Kristi
toimeteje

Kultuuripäälinna aastes pruulitu Höimlase ölu es jää esiki presidentiil tähele panemede.

Muuseumi man võtt president Kersti Kaljulaidi vastu Mulgi vallavanemb Jugomäe Imre. Taga seisäp Laande Alli.

Mulgimaa peremäng sai aaste õpiteo auinna

Mulgimaa peremängul Mollisii aaste seitsmes suvi ja käis kige rohkemb külälisi – ligi 4500. Tulep vällä, et tilliksest asjast suure ja uhkes ettevõtmises kasunu mängu om kah vällanpuul Mulgimaad tähele pantu.

Suvine mäng sai sügüse kogundi kaits uhket auinda. Eesti täiskasunide koolitejide assotsiatsioon (ETKA) Andras valis Villändimaa aaste õpiteos Mulgimaa peremängu.

Täiskasunu õpja nädäli lõpetuses olli 8. oktoobrel ETKA Andras iistvõtmisege Talnan üleriigiline täisnimeste ariduse tänusündmus ja sääl sai Mulgimaa Peremäng ülevabariigilise aaste õpiteo auinna.

“Mede mängu mõte om näidate rahvale Mulgimaad, mulgi kultuuri ja kombit sedäsi, et inimese esi saas kah käe külgi panna – kaalkuukege vett kanda, katemehesaage puid löigate,

vikatige niita või kaaruspakla punude. Mängu aal saap näta Mulgimaa küläsit, talusit, kogukonde, ettevõttit ja ilusit kotusit luudusen,” kõnel peremängu akatei Toome Jaanika.

Ta üteli, et aastidege om peremängu kõrraldeje esi pallu manu õpnu ja tõmmanu endege üteli õpma kah kogukonde. Uut täadust om saadu mulgi kultuurist, küläliste vastuvõtmisest, ende näitamisest sotsiaalmeedian, mulgi tunnusmärke tarvitamisest ja ütlenkuun asja-aamisest. “Auinna tullive selle iist, et õpime esi ja paneme õpma nii oma mängupunkti ku külälise,” sellät Toome.

Eensaare Kertu ETKA Andrasest kirjut, et aaste õpiteo nime sai Mulgimaa peremängu tänu sellele, et õhut inimesi rohkemb omavahel läbi käimä ja õppi sai mängin. “Sedäsi tekkuu uvi kikke uut täädä saia. Päälegi avitep Mulgimaa peremäng tagast tõugate põlvkonde vahelist

Uhket auinda käis Talnan vastu võtman üits Mulgimaa peremängu kõrraldejist Koppel Kati-Katri. Auinna and kätte Padari Tanel. Pilt: ETKA Andras

lähikäimist ja au sissi tuvva esivanemide kultuuriperandust. Mäng mõjup äste kogukondele, sest peremängust saap osa ulka Mulgimaa küläsit.”

Nuur peremänguline Lange-leri Alexander Villändist üteli, et sai mängupäevege täadust tervest Mulgimaast. Ta õpp pallu eri asju – näituses sai ta tetä maigusuula, siipi, kasevihtu, grilli pääl tokileibä küdsäte, mett vurrite, käsitsi mõsu mõsta, mudaaugu kohal võitlust pidäde, aerulavvage söita ja pallu muud põnevet. Mõnda neist asjust tei ta edimest kõrda. Viil õpp ta reklaamivilmi tegemist, tei pallu pilte ja küsse inimeste käest küsimusi.

Sooviku Merike võtt külälisi vastu ja kiit nendege siipi oma

kodun Ilumetsa talun. “Miule om seebitegemine iki uvi pakun. Nüid peremängul olli ää neid täadmissi manu saia. Mia mälete, et vanast mõsti mõsu tuhage. Siipi keedeti esi siarasvast,” üteli Soovik. Mängupunktin tetti siipi ja kõneldi, kudas sada aastet tagasi üits pesupäev talun vällä näi. Külälistel olli kõnelde oma lugusit latsepõlvest ja sellest, kudas sii seebitegu latsen paist.

“Peremängust tahas ma edespidi kah osa võtta,” kinnit Soovik.

Ida-Virumaalt olli peremängu käimän 48 inimesege punt. Nende iistvedäje Dunaeva Marina arvas, et peremäng om ää võimalus saia tuttaves eri kante ja eri rahvustege. Reisilistele

miildis kangeste Ilumetsa talu Lillin, kus sai kullele mulgi kiilt, uuri mulgi mustrit. Nii mõnigi sai üllätusege täädä, et tal om mulgi mustrege asju: bareti, kin-da jne.

“Teime mulgimustrelisi järeidjit, seime ääd Mulgi putru ja naise uursive retsepte. Mulgimaa peremäng juhatep sinna, kos mudu asja ei ole. Miu lemmik om Mulgi savikoda ja selle pernaine Leili,” kõnel Dunaeva.

“Oleme saanu tunda ja õppi, kudas panna omavahel suhtleme külä ja ettevõtte ja kudas kogukonna sihen kah kuuntüüd parembes tetä,” kinnit Toome Jaanika.

Ilves Kristi
toimeje

Mulgi nädäl olli sündmusi täüs

Mulgimaal tähistedi 11.-17. oktoobreni Mulgi nädälit, mille päämine mõte olli, et mulgi esi ja kik tõise kah saas rohkemb täadust Mulgimaast ja mõistas oma kultuurist lugu pidäde.

Selle nädäli sissi mahtusi ulka egätsugutsit ettevõtmisi. Edimine suuremb sündmus olli Mulgimaa lipu päevä tähistamine üteli Tarvastu gümnaasiumige Mustla pääl Mulgi Majaka man. Kuulen andsive perimusmuusika konserte Tauli Anu ja Tõnis. Pääle akas Mulgimaa põhikooliõpilaste mälmängu “Nupute vällä!” tõine uuaig. Mustla pääl peeti sõnaraamatide seminari ja tuudi rahva ette suure Mulgi sõnaraamatu edimese kõite veebisonastik.

Kuna sii aaste kannap Abja-Paluoja üteli kige Mulgimaa-ge soome-ugri kultuuripäälinna nime, kõnelime siikõrd rohkemb kah õimurahvastest. Abjan olli 14. oktoobrel Ungari

Mulgimaa lipu päev tõi Mulgi Majaka manu ulka suuri ja väiksit mulke, kigil lipu kähen. Pilt: TaaVID Meedia

õdak, kos sai tutvust tetä selle maa kultuuri, muusika ja süükege. 15. oktoobrel olli sääl saman õimuõdak, mille akatuses kõnel ersa naine Abrosimova Natalia ersade mustridest ja käsitüüst. Peräst sedä olli loeng-kons-

sert “Ugri rokist mugri räpini”. Nüidse aa soome-ugri muusikast kõnel Siku Rein. Ekraani päält sai näta kige parembit ugrimugri punte, kelle taolisii siin kandin viil nättu-kuuldu ei ole.

Soome-ugri kultuuripäälin-

nan Abja-Paluoja teime üteli Mulgi Väiketootjate Liiduge valla mulgi kauba riuli.

Mulgimaa noore saive võimaluse õppi rahvusvaheliselt täädä-tuntu vilmitegijide käe all. Vilmikunsti abige kõnelime

noordel soome-ugri mailmast, sellest, kes me oleme ja kust tuleme. Noorde jaos ollive loengu ja vilmi tüükambre nii Mustla pääl ku Tõrvan. Tänu sellele sai valmis peris uus mulgikiilne vilmitike “Tondisaar ja vana Kiird”, mida saap Mulgi Kultuuri Instituudi Youtube-kanali päält kaia. Vilmipäeve ja mulgi nädäli üteli lõpetus tetti puulbe, 16. oktoobrel Tõrvan Koidu kinumajan üteli uvve vilmitike edimese rahva ette tuumisege.

Nädälit võtve üle Mulgimaa osa kooli, lasteaia, raamatukogude, kultuurimajade ja muu asutuse. Sündmusi jakkusi egässe Mulgimaa kihelkonda ja olli näta, et egä aaste tähistedes Mulgimaa lipu päevä ja Mulgi nädälit järest laiembelt.

Pilte Mulgi nädäli sündmustest vaate mulgimaa.ee lehe päält pildigaleriist.

Grenbergi Ave
Mulgi Kultuuri Instituudi
juhateje

Adamsoni murdeluulepreemia om vällä ant

Porikuu 9. päeväl tähistedi Kärstne mõisan murdekiilse kirjamihe Adamsoni Hendriku 130. sündümise aastepäevä ja anti vällä 14. temänimelise murdeluulevõisteluse auinna.

Siikõrd tulli võisteluse pääle 13 auturi puult kokku 195 luuletust. Sürii esimiis, kirjandustäädlane Velskri Mart ütäl Mulgi uudistele, et salmisaak olli siikõrd kirivene. Ku ariliguld tulep murdeluulevõisteluse pääle salme mulgi, võru ja setu keelen, mõnikõrd saare või muhu keelen kah, sis siikõrd olli võidutüü kirjutet keskmurden. Päämise teemade, mes luuletehil süäme pääl, ollive iki kodukeele kestmine, kodukant ja luudus, a luuletedi kah poliitikat ja sellest, kudas kodun tolmu imetes.

Tüü ollive Velskeri jutu järigi ühtlasembe ku ennemb ja võitje vällävalimine selleperäst peris keeruline. Pääauinna sai siikõrd Teinfeldt-Grins Maryliis (pildi pääl) – nuur akkaje röövakunsnik Kadrina kandist. Tõise kotusse sai Lillak Anti, kes tüütep Eesti Rahva Muuseumin ja kirjut setu keelen. Kolmas auind tulli mulgikiilside luuletuste iist Kärstne naisele Perve Maiele. 2012. aastel valiti Perve sellesama luulevõisteluse võitjes.

Koolinoorde auinda vällä es anda, sest üitski koolilaitis siikõrd oma murdeluulet võisteluse pääle es saada.

Mulgi kirjamihele pühendet päevä panni oma mulgikiilside laulege eliseme Mulgi segäkuur.

Järgmine Adamsoni-nimeline murdeluulevõistelus tulep 2023. aastel.

ÜM

Kirjutejist ollive Kärstnese kohale tulli Lillak Anti, Kalla Urmas, Jaska Vello, Saare Ene, Perve Maie ja Kriisa Enno. Pildi pääl om puudu Teinfeldt-Grins Maryliis, Järvesalu Irma, Rusing Ester, Häniläne, Laansoo Asta, Pai Anne ja Rahasepp Rainer. Pilt: Ilves Kristi

Teinfeldt-Grins Maryliis

*erilased taskuis
takused mõtted piastun
iemalle pahemalle
paremalle ikka samamuodi
takused mõtted piastun
ja erilased taskuis*

*minu inges eunappu kõrval
käsitse leigatud nõgessed
tuominga kõrval igabävane
vaikus ommikune kaste
nattukese a bärast õbe uige*

*uota mind püabä õhtal
uota mind melemil pool taevast
ütlä, et uodat kasvõi vähä*

Lillak Anti

LIIVAKIVIDSÕ' LAULU'

I

*Lindä' üle mõtsa, must tsirk!
Su silmih ilmotsalda tarkus
Näet kõikõ, miä liigus ja paigal saist
piä kõikõ, miä olnu', miä tulõ...
Must tsirk, sult taha ma küsse
salatiidmisi kotsilõ värki
Tulõ, lindä' mu aknalõ veid' kesest
kõnõla', midä sa võit
Künnel palas, and lavvalõ valgust,
koh papõr kirja jo uut
Siivaga putahat, pümmest kõik lüüt
ja tassa naat jagama tiidüst
Õks küsümdägi mõistat,
miä painas mu väigokõist henge
Nii pall' o ku vaja, sa opat
Kõik muu jätät hinele tiidä
ja sis kõrraga olõtki kaonu'
Õnnõputsai viil silmile langõs
Nii võiki-i ma töömõli üldä'
kas oll' s'oo no peris vai unõh
A ku ma sis pilgu lüü vällä,
koh sükiis murd vahtridõ latvu
sis mõtõ saa vabast ja lindugi nõsõs
õks mustalõ tsirgulõ perrä*

Perve Maie

*Mia ole esivanempede laits
mia usu nende sissi
esivanempede käit raa päält
saa rõõmu elämise tarkust
mia pühi silmi sääl
ku tillike laits
kõnni süä peopesä pääl
kumarde taarapuu man
kuu eluvaipa sääl
kun om kombe laulu loitsu*

*Mede Mulgimaa om nannu sõda
okupatsiunni sii olli ku pikne
mis laastas Maa - siski muIgi tüükus
toime tulla oskus sii om medel ollu
kindel siht teime tüüd nii et
valut piht*

*mulgi om kaenu alal oida
oma kiilt ja kombit sellege oleme
toime tullu vaivate siiperäst me ollime
oleme ja jääme kah siia Põhjatähe ala*

Koolilatse nuputive vällä

Mulgimaa põhikooliõpilaste mälumängu "Nupute vällä!" tõine uuaig akas pääle oktoobrekuul Aliliste põhikoolin. Osa võtt kahessa võistkonda kuvvest koolist.

Mängu teemas ollive siikõrd Mulgimaalt peri riigimihe. Mä-

lumängu läbiviimise man olli abis Rahvakultuuri Keskuse Mulgimaa perimuskultuuri toetamise meede.

Edimese koha sai võistkond Ütenkuun Abja gümnaasiumist.

Tõises jäi võistkond Ubin kah Abja gümnaasiumist (Lapun Emily, Tukk Angelika, Järvelaht Elyse, Suvi Teili-Liis ja

õpeteje Lõhmus-Erg Christi).

Kolmas koht läits Tarvastu gümnaasiumi võistkonnale Üitsainus Tarvastu (Erol Carol, Ilves Helerin, Kobin Tauno, Veiper Vaido, õpeteje Sootsi Helle).

Kreevsi Maile

täadmisteproovi kõrraldeje

Abja gümnaasiumi võistkond Ütenkuun: Luisk Luca, Murašin Isabela, Kuut Gloria, Mäger Ella Mari ja kuulmeister Lõhmus-Erg Christi. Pilt: Koorti Keijo

Mulgi perimuskultuuri jaos saap raha küside

Novembrekuu akatusest 1. detsembreni
om valla Eesti Rahvakultuuri Keskuse Mulgimaa perimuskultuuri toetamise abinõu.

Mulgimaa perimuskultuuri toetamise mõte om elun oida ja edesi kanda mulgi kiilt, kombat, vanaaigset tüüvõttit ja muud, mes om Mulgimaal põlvest põlve edesi perändet ja saanu mulke endetäadmise osas.

Rojekte oodetes nende tegemiste pääle, mes saave teos 2022. aastel.
Ku pallu raha siikörd jagade om, saap täpselt täädä sis, ku riigi-iilarve ärä kinnitades. 2021. aastel anti Mulgimaa perimuskultuuri toetuses vällä 111 263 eurut.

Pääle Mulgimaa perimuskultuuri toetamise meetme om ütekõrrage valla kah vulkloorivestivale, Kihnu, Peipsi, Saarte, Setomaa, Vana-Võromaa ja Virumaa perimuskultuuri toetamise abinõu.

Täpsembet täädust kigi nende kohta saap
Eesti Rahvakultuuri Keskuse kodulehe päält.

YM

Nalla kah

Esä ai autut garaasi ala ja käsk pojalt vaadete ja täädä anda, kunas autu seinäni vällä jõud.

Äkki käis kõva kolak ja poiss õigas: "Täpi pääl 18.20."

Kaits miist kõneleve.

"Tiiät, mulle ei anna kodun iire enämb summagi asu, neid om kümndi kaupa."

"A sa pane lõks üles, juust söödäs pääle ja saatki neist varsti valla!"

"Miul ei ole kodun juustu."

"No pane sis orsti!"

"Orsti kah ei ole."

"Ää küll, pane sis pallast leibä, küll na selle pääle kah lõksi lääve."

"Miul ei ole kodun leibä."

"No kuule! Mes sa võletet, et siul om kodun iire, ku siul sääl mitte midägi süvvä ei ole!"

Mulk võtap takso.

Ku na õige kotusse pääle om jõuden, ütlep taksujuht: "Sii tiip kokku 10 eurut."

Mulk annap talle viielise.

Taksujuht: "Vabandust, a ma ütli, et sii tiip kokku 10 eurut."

"Kokku muduki 10, a me sõidime ju katekeste," kostap mulk selle pääle.

Mulk astup sissi reisiäri ussest ja ütlep, et tahas kunnigile reisile minna.

"500 euro iist saap prilla ää Inglismaa-reisi," pakup reili leti tagast.

"Nõndapallu miul ei ole."

"300 euruge saat Itaalian ärä käia."

"Nõndapallu miul kah ei ole."

"Noh, 50 euro iist võime siut Lätti viia."

"Esiki nõndapallu miul ei ole."

"Kui pallu siul sis reisi jaos raha om?"

"10 eurut."

"Äste. Selle raha iist om meil siule pakku kõrralik uvireis luiduse."

"Oi kui tore! Mes reis sii sis om?"

"Mine mõtsa!"

"Mia käi alati ilma mütsite. 25 külmaraadige kah. Ja ma esiki ei mälete, kunas ma viimäte aige olli," kitap üits söber tõisele.

"No vot! Ku sul müts pähän oles ollu, sis sa mäletes," arvap tõine.

Lausele

Tõise silmän pindu näep, oma silmän palki ei näe

Unt, rebäne ja künniärg juhtusive külmäl tormitsel üül kokku. Ilm olli nõnda irmus, et looma arvassive viimsepäevä tullevet. Na võtve nõus ütenkuun oma patu üles tunniste. Kuna nälg kikki kõvaste näpist, otsustedi sii ärä süvvä, kes kige patutsemb om.

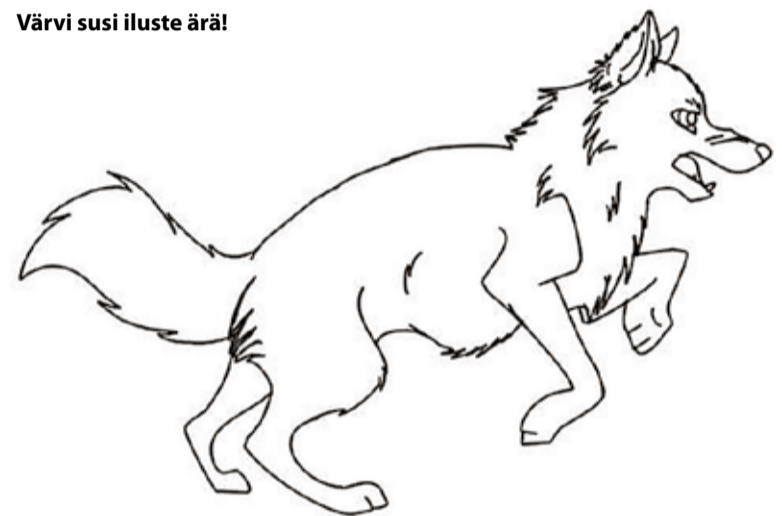
Unt tunnisti oma pattu ja kahets, et ta emmisse üten pörstege ärä murdan olli. Rebäne tun-

nist, et ta kikka üten katetõisku kanage ärä söönu olli. Ärg üteli, et ta muud kurja tennu ei ole, kü nällä peräst sulatse pastle siist öle ärä söönu.

Unt ja rebäne vihastive nõnda suure patu peräst irmsaste ja seivegi ärjä ku kige patutsembe ärä.

Eesti rahvajutt
Mulgi kiil: Ilves Kristi

Värvi susi iluste ärä!

Ruute sissi om ärä paetet 10 täädä-tuntu inimest, kes om peri Karksi kihelkonnast:

August KITZBERG, Siim KÄRNER, Arne MIKK,
Asta JAAKSOO, Jaak KÖDAR, Märt ISRAEL,
Lille-Astra ARRASTE, Lembit SOOTS,
Friedrich August SAEBELMANN, Enno ALLIK

Otsi vällä! Loe edes- ja tagaspidi, alt üles, ülevest alla ja viltu kah!

D	R	G	K	K	Ä	N	J	I	H
M	L	Ü	Ö	K	G	N	M	B	N
U	E	D	B	O	I	A	K	M	Õ
Õ	A	J	T	M	L	M	Ä	K	L
R	R	A	M	L	O	L	R	B	M
E	S	A	I	E	S	E	N	G	P
Ü	I	K	I	T	Z	B	E	R	G
H	M	S	O	Ü	M	E	R	Ü	D
V	B	O	E	T	S	A	R	R	A
N	S	O	D	I	B	S	O	U	T

Sääjä sõna õigeste rivvi, sis saat üte vanasõna.

VAESE LEVÄKÕRVANE TÜHI OM MIHE KÕTT.

Uvvembet lugemist ja vaatamist

Piagi näep rükivalget Jaak-Adam Looveere raamat "Paistu kroonika 1831-1944". Autur esi om peri Paistu lähiksest. Mõtte Paistust raamat kirjute sai ta oma nänni käest, kes om talle kodukohast põnevit jutte kõnelnu ja mälestusi üles kirjutun. Autur om raamatu jaos kokku korjanu vana aaleheluu ja päevapildi Paistu mailt. Päämiselt kõneleve luu ja mälestuse iki rahva egapäevätses elust, tulep ette tummitsit kirjatükke eluolust ja juhtumistest, mes ariliguld aaluuraamatidese ei jõvva. Kirja om pant terve üte kultuuri elukaar, mes kestap läbi kolme inimpõlve.

Raamat tulep müüki uvvel aastel ja sedä saap osta Mulke Seltsi kaudu. Joba prilla om käsikiri üleven aadressi pääl www.mulkideselts.org/trukised/.

Mulgi nädäl ja õimunädäl lõppi Mulgimaal noorde vilmirojektige. Noorde jaos ollive loengu ja vilmi tüükambre nii Mustla pääl ku Tõrvan. Selle käigun sai valmis vahva vilmirojektige pääliskirjage "Tondisaar ja vana Kiird". Sii nellä minuti pikune vilmirojektige kõnelep sellest, kudas Tondisaar omale vanal aal nime sai. Vilm tuudi edimest kõrda rahva ette 16. oktoobrel Tõrvan Koidu kinumajan.

Vilmi teive valmis Csüllögi Edina, Naulainen Anti, Tauli Liisa ja Mulgimaa noore. Teksti luges pääle Tarvastu gümnaasiumi kuulmeister Mäeoru Aime.

Vilmi saap kaia Mulgi Kultuuri Instituudi Youtube-kanali päält.

PAISTU
KROONIKA

Tondisaar ja vana Kiird

Mulgi Kultuuri Instituudi välläanne Üitsainus Mulgimaa

Aalehe välläandmist toeteve Eesti Ravakultuuri Keskuse Mulgimaa perimuskultuuri toetamise abinõu, Tõrva, Mulgi ja Viljandi vald.

Toimetus:

e-post: kristi@mulgimaa.ee

post: Mulgi Kultuuri Instituut, Leerimaja,

Kulla küla, Mulgi vald, 69509 Viljandimaa

toimendei: Kristi Ilves, tel 5344 8176

Toimendusel om voli kirjatükke parande ja lühembes tetä.

Valgas vägagi populaarne ekstreemspordihall saab meie vallas asuma Ritsus.

Lähitulevikus on plaanis käivitada väärivate ülikool.

Kaitseliitlased saavad endale rekonstrueeritud ruumid.

VOLIKOGUSSE OSUTUSID VALITUKS:

Reformierakond 11 kohta

MAIDO RUUSMANN
TIIU VIPS
EERO VIISU
ENN MIHAILOV
HELEN ELIAS
GIIA TIMPSON
AIVAR UIBU
INDREK SARAP
TÖNU JAANSALU
AHTI SAAR
INDREK VALNER

Valimisliit Ühtne Kogukond

KARL KIRT
TARMO TAMM
ROMET PILLER

Eesti Konservatiivne Rahvaerakond

VIRGO KOSEMETS
ARNOLD LOOGA
ALLAN ILISSON

Eesti Keskerakond

ÜLLE JUHT
HELI HOLM

ISAMAA erakond

KALLE VISTER
ILMAR KÕVERIK

sõnas, et Isamaa jaoks on eelkõige prioriteetideks hariduse- ja kultuurivaldkond ning noored. „Järgmise nelja aasta jooksul tuleb kultuurile ja haridusele saada õige rütm sisse ja õiged otsused taha. Lisaks tuleks veelgi rohkem tähelepanu pöörata liikumisele nii noorte kui ka eakamate hulgas,” kommenteeris Vister ja lisas, et südameasjadeks on ka elukeskkonna üldine turvalisus ja elanikkonna kriisideks valmisolek.

Lepingus nimetatud eelisarendavateks investeerimisobjektideks on muuhulgas Tõrva meelelahutus- ja vabaajakeskus, Tõrva gümnaasiumi õpilaskodu, Hummuli põhikooli kergspordihall, perearstikeskus, Kaitseliidu Valgamaa maleva Helme üksikkompanii kodu jt. Lisaks noorperede toetusprogrammile on prioriteetsed valdkonnad lasteaedade kohatasu kaotamine, väärivate ülikooli programmi käivitamine, Helme tööstusala arendamine.

Ametikohad selged

Ajalehe trükki mineku ajaks ei olnud veel päris kindel vallavalitsuse ja volikogude lõplik koosseis, sest mitmed volikogu liikmed asuvad ametipostidele vallavalitsuses, mis ei võimalda neil volikogu töös kaasa lüüa. Valmistulemuste kinnitamine aga viibis, kuna üle-eestiliselt oli tulemuste osas mitmeid pretensioone ning hääletamise õigsust kontrolliti vabariigi

valimiskomisjoni poolt äärmiselt hoolikalt. Kuna aga vallavalitsuse koosseisu kinnitab volikogu, siis pole paslik hõigata ennetavalt välja nimesid, kes asuvad tööle erinevatesse ametitesse.

Siiski on üsna kindel, kuidas jagunevad ametikohad. Kokkuleppe järgi kuuluvad vallavanema ja vallavolikogu esimehe ametikohad Reformierakonnale ning vallavolikogu esimese aseesimehe koht Isamaale. Komisjonidest on Reformierakonna eesistumisel revisjonikomisjon, sotsiaal, haridus- ja kultuurikomisjon, noorsootöökomisjon ning planeeringu ja vallavarakomisjon. Isamaa kanda jääb spordikomisjoni esimehe amet. Kõikide poliitiliste ametikohtade täitjad selguvad nimeliselt teisel volikogu istungil.

Teiste ametkondade ning allasutuste puhul ei ole samuti kindlat teadmist, millistes koosseisudes jätkatakse, aga hetkel paistab, et tänu valijate mandaadile jätkavad ka need üksused samades koosseisudes.

Valmistulemused erakonniti

Eesti Reformierakond 1672
Valimisliit Ühtne Kogukond 596
Eesti Konservatiivne Rahvaerakond 531
Eesti Keskerakond 365
ISAMAA erakond 325

KOALITSIOONILEPING ON MITMEKÜLGNE

Seekordne koalitsioonileping aastateks 2021-2025 sisaldab nii taristu uuendamist Tõrva linnas ja paljuski ka vallas üldisemalt, silmas peetakse nii noori kui eakaid. Enamik rahvas seas jutuks olnud probleemkohad on võetud luubi alla, näiteks kaarsild, perearstikeskus ja loomulikult purskaev.

Põhitööd nii Reformierakonna kui ka Isamaa valimisplatvormidest on sisse kirjutatud koalitsioonilepingusse ning seega lubatakse selgelt täita oma väljaütlemisi. Tegevuste ja investeringute elluviimise alusdokumentideks on Tõrva valla arengukava, mis arvestab lepingus toodud erisuste ja prioriteetsusega. Koalitsioon seisab selle eest, et Tõrva vald oleks parim paik elamiseks, töötamiseks, puhkamiseks ja kodu rajamiseks!

Koalitsioon tegutseb selle nimel, et oma tegevusega astuda vastu rahvaarvu vähenemisele, soodustada uute elanike, eelkõige noorte perede, elama asumist Tõrva valda. Olla avatud, soosiv ja toetav ettevõtluse arenguks, töökohtade säilimiseks ja tekkeks ning investeringute ligimeelitamiseks. Tuua eripalgeliste mainesündmuste ja- tegevustega positiivset tuntuust Eestis kui välismaal. Tagada kvaliteetne hariduse pakkumine koolides ning lasteaedades, heal tasemel kultuuri-, spordi- ja vabaajategevused terve elukaare jooksul ning pakkuda mitmekülgseid võimalusi noorte vaba aja veetmiseks ja ettevõtlikkuse suurendamiseks terve valla piires. Mõtestada ja korrastada avalikku ruumi, et see oleks elanike vajadustele ja ootustele vastav, turvaline ning visuaalselt atraktiivne. Seista vallale kuuluvate teede parendamise eest, toetada erateede korrashoidu ning riigile kuuluvate teede kõvakatte alla viimist. Tagada hästi toimiv ja elanike vajadustele vastav sotsiaaltoetuste ja -teenuste olemasolu ning võimalikult lai kvaliteetne arstiabi kättesaadavus kodu lähedal. Toetada väärivalt vananemist läbi erinevate teenuste, toetuste ja kaasavate tegevuste. Juhtida valda säästlikult, innovatiivselt, kaasavalt ning regionaalset tasakaalu arvestavalt.

Koalitsioon seab eesmärgiks aktiivselt kasutada siseriiklikke ja Euroopa Liidu toetusi Tõrva valla arendamiseks. Seetõttu arvestatakse käesoleva lepingu elluviimisel, et mitmete koalitsioonilepingu olevate

investeringute ja tegevuste elluviimine sõltub Euroopa Liidu või siseriiklike toetuste saamisest, samuti üldisest majanduslikust olukorrast omavalitsuse ja riigi tasandil.

Koalitsioon on kokku leppinud, et eelisarendatavateks investeerimisobjektideks ja valdkondadeks on:

- Tõrva kõrtsihoone arendamine multifunktsionaalseks meelelahutus- ja vabaajakeskuseks.
- Tõrva valla lasteaedades kohatasude kaotamine.
- Noorte perede toetusprogrammi käivitamine.
- Hummuli põhikoolile kergspordihalli ehitamine.
- Tõrva Kirik- Kammersaali hoone korrastamise ja loometegevuse toetamine.
- Helme tööstusala arendamise alustamine.
- Õpilaskodu lõpuni ehitamine Tõrva Gümnaasiumi juurde.
- Kaitseliidu Valgamaa maleva Helme üksikkompanii kodu rekonstrueerimise toetamine.
- Vanamõisa järve hüppetorni ja Veskijärve kaarsilla rekonstrueerimine.
- Kaasaegse perearstikeskuse rajamine.
- Pikasilla paadisliipi rajamine.
- Purskkaevu rajamine Tõrva kesklinna.
- Ritsu siseekstreemspordihalli rajamine.
- Riidaja mõisapargi rekonstrueerimise jätkamine.
- Väärivate ülikooli programmi käivitamine.

Lisaks on koalitsioon kokku leppinud, et tegutsetakse ühiselt alljärgnevate arengueesmärkide realiseerumise nimel:

- Ettevõtluse edendamine ja tööhõive
- Hea elukeskkond
- Kvaliteetne haridus ja rikkalik kultuuri- ning sporditegevus
- Väerikas vananemine ning hästi töötav tervishoiu- ja sotsiaalsüsteem
- Aktiivsed ja toetatud noored
- Kompetentne ja kaasav vallajuhtimine ning tugevad kogukonnad

Kui varasemalt on saanud kultuurisündmusi nautida peamiselt kõrtsihoone esisel, siis tulevikus saab seda teha ka hoones sees. Foto: Ülva Neumann

TÖÖSTUSE 11, TÕRVA, VALGAMAA

MÖÖBLI MÜÜGIPÄEVAD

18-20 NOV.
N,R 14:00-18:00
L 10:00-15:00

Sime Beds VOODID, MADRATSID
KUMMUTID JA KAPID **STEMWOOD OÜ**

STEMWOOD OÜ
MÖÖBEL MÜÜGIS
AINULT R-L

Valgamaal asuv puitliiste valmistav ettevõte Combiwood OÜ otsib enda meeskonda

PUIDUPINGI TÖÖLIST

Combiwood OÜ on eestimaisel kapitalil põhinev moodne puidutööstus, mille põhitegevus on värvitud puitliistude tootmine. Tõrva vallas asuvas kaasaegses tehases töötab üle 150 töötaja.

Ettevõtte pakub:

- väljaõpet kohapeal
- tasustamist tükitöö alusel
- tööd E-R kahes vahetuses (6:00-14:30 / 14:30-23:00)
- transpordi võimalust Valga linnast töökohale ja tagasi

Töökoh: Möldre küla, Tõrva vald, Valgamaa

Kandideerimiseks saada oma CV aadressile mikko@combiwood.ee. Lisainfo telefonil 5198 3360.

TÖÖTUKASSA, KOOLID JA TÖÖANDJAD TAHAVAD LEEVENDADA ÕMBLEJATE PÕUDA

Lõuna-Eesti tööturul on juba aastaid olnud masinõmblejate puudujääk. Piirkonna kutseõppeasutustes pole aastaid seda eriala õpetatud. Viimati õpetati õmblejaid Valgamaa Kutseõppekeskus viis aastat tagasi. Oktoobri lõpus toimunud kohtumisel arutasid võimalikke lahendusi õmblusvaldkonnas tegelevate ettevõtete, kutseõppeasutuste ja töötukassa esindajad.

Piirkonna tööandjad märkisid, et neil pole hetkel piisaval hulgal kvalifitseeritud töökäsi. Ühiselt leiti, et õmblusega seotud ametialad vajavad populariseerimist, sest vajadus tööturul pole ajas kahanenud.

Tööandjate hinnangul on vajadus õmblejate õpe Kagu-Eestis taastada. Õpe ei pea olema paikselts ühes kohas,

vaid roteeruks erinevates kohtades - ühel aastal Valgas, teisel aastal Võrus ja kolmandal Põlvas, nii et kogu piirkond saaks kaetud. Tööandjad leidsid, et töökohapõhine õpe oleks kõige tulemuslikum. Hetkel koolitatakse õmblejaid Tallinnas, Tartus, Ida-Virumaal ja Saaremaal.

Kutseõppekeskused lubasid omavahel õmbleja õppe võimalust arutada ja konsulteerida Haridus - ja Teadusministeeriumiga. Uuesti kogunetakse aruteluks järgmise aasta veebruaris.

PEREARSTIKESKUS OTSIB KORISTAJAT

Ruumid asuvad

Kevade 4 II korrusel. Koristus võib toimuda koristaja enda poolt valitud aegadel, kuid peale vastuvõttu. Palk hea.

Palume märku anda Dr Kallas nimistu inimestel, kes soovivad vaksineerimist Pfizer vaksiniiga ja III doosi soovijatel, kellel on eelmisest vaksineerimisest möödunud 6 kuud. Eriti oodatud on I ja II doosi huvilised.

Telefon: 7633155 või 55538885.

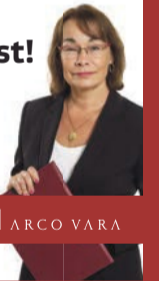
Müüme ja hindame Sinu kodu!

Võta ühendust!

Evelyn Luik
5692 9263

evelyn.luik@arcovara.ee

ARCO VARA

OÜ Valga Puu on 1999. aastal asutatud metsamajandamisega tegelev ettevõte. Haldame metsamaad üle terve Eesti, andes tööd rohkem kui 120 töötajale.

OSTAME VALGA-, VÕRU- JA PÕLVAMAAL KASVAVAT VÕSA

Gevo Golding, gevo@valgapuu.ee, tel 56 503 960
Lauri Koger, lauri@valgapuu.ee, tel 51 27 744

A-Ülevaatus
autoülevaatus.ee

UUS TEHNOÜLEVAATUS TÕRVAS

Viljandi 30

Oled oodatud!

T-R 9.00-18.00 L 9.00-15.00 tel 5887 6897

AITÄH,

ET TOETASID VALIMISTEL EESTI KONSERVATIIVSET RAHVAERAKONDA!

TÄNAME OMA VALIJAJD USALDUSE EEST

JAVÕTAME VASTU UUSI LIIKMEID !

EKRE

NOORTE SEAS LEVIVAD OHTLIKUD PAHED

Üha rohkem paneb nii lapsevanemate kui ka kohalike korrakaitstjate südant valutama noorte seas levivad pahed, mille mõju tervisele võib olla väga murettekitav.

Tõrva piirkonnapolitseinik Ande Saare sõnul on nendeni jõudnud tõsine mure koolide ning teiste märkajate poolt. Mureks see, et alaealiste hulgas on üha populaarsemaks muutunud keelatud ainete tarvitamine.

Kes on alaealine? Alaealine on noorem kui 18-aastane isik. **Mis on keelatud ained?** Keelatud ainete all peetakse eelkõige silmas alkoholi ja tubakatoodete tarvitamist. Alaealised on keelatud tarvitada või omada alkohoolseid jooke, tubakatoodete kasutamisest on hetkel suurimaks probleemiks suitsetamine, veipimine ning *snusi* kasutamine. Veipimisest ja *snusist* räägime ka lähemalt, sest need on ka paljude lapsevanemate jaoks täiesti uudne teema, mille ohtusid ei pruugita veel mõista.

Tõrva politseiametnikud kutsuvad omalt poolt üles lapsevanemaid oma lastega suhtlema tubakatoodete ja alkoholi kahjulikkusest ning keelatuses. „Ka nendel teemadel on tähtis

Elektrooniline sigaret

Nikotiinipadjad

Mokatubakas

koostöö lapse, lapsevanema ja kooli vahel. Soovitame vanematel end kurssi viia, milline näeb välja veip või *snus*,” räägib Saar.

VEIPIMINE

Mis on veipimine? Elektroonilised sigaretid leiutati suitsetamise alternatiivina 2003. aastal. E-sigaretide suitsetamine on tuntud kui veipimine.

Suitsetamine ja e-sigaretide tarbimine on alaealistele keelatud! See on keelatud ka siis, kui e-sigaretis ei ole nikotiini sisaldavat vedelikku.

E-sigaret on sama kahjulik kui suitsetamine. Tartu Ülikooli teadlased kinnitavad, et e-sigareti tarvitamisel käivituvad organismis sigaretsuitsu mõjuga sarnanevad protsessid ning suureneb risk haigestuda samadesse haigustesse, mille riskiteguriks on sigaretsuitsetamine – kroonilisse obstruktiivsesse kopsuhaigusesse

(KOK), hingamisteede nakkustesse ja kopsuvähki.

NIKOTIINIPADJAD ehk tubakavaba SNUS

Nikotiinipadjad ehk tubakavaba SNUS on tubakavabad padjakesed, mis sisaldavad nikotiini. See asetatakse ülahuule alla ning hoitakse seal mõnest minutist kuni mõne tunnini. Sool ja naatriumkarbonaat aitavad nikotiinil kiiremini verre imenduda. Eestis on alaealiste *snusi* kasutamine märgatavalt tõusnud. Põhjuseks on see, et lapsevanemal ja õpetajal on selle kasutamist raskem märgata ning noored peavad *snusi* ohutuks alternatiiviks. *Snusi* saab tarvitada märkamatuks, sest see ei levita ebameeldivat lõhna nagu suitsetamine. Nikotiin on üks enim sõltuvust tekitavaid aineid. Nikotiini toime on lühiajaline ning sellega seoses tekibki vajadus seda kasutada üha enam. Kui organism

ei saa nikotiini nii palju, kui ta on harjunud saama, tekivad peavalu, väsimus, keskendumisraskused, unehäired ja ülemäärane higistamine.

Siinkohal meeldetuletus, et nikotiinipadjad on alla 18-aastastele keelatud.

MOKATUBAKAS ehk SNUS

Kasutusel on lisaks nikotiinipadjadele ka mokatubakas. Mokatubakas on sarnaselt nikotiinipadjadele müügil padjakeste kujul. Kuigi mokatubaka müük on Euroopas keelatud, toimub Eestis üsna suur illegaalne kauplemine sellega. Probleeme ei tekita ainult see, et see on keelatud, vaid ka asjaolu, et see on tervisele ja hammastele kahjulikud. Mokatubaka tarvitamisel on tõsine oht huule-, keele-, kõri-, neelu- ja teiste agressiivsete vähivormide tekkeks.

ÕPIME LOODUSES RÕÕMUGA

Liia Ortus,
Tõrva Gümnaasiumi õpetaja

Tõrva Gümnaasiumi õpilased saavad täiendada oma keskkonnaalaseid teadmisi, osaledes erinevates loodusprojektides. See annab võimaluse läbi kogemuse tundma õppida Eestimaa looduse mitmekesisust, liigirikust ning kujuneda jätkusuutlikult mõtlevalteks keskkonnateadlikeks noorteks.

„Loodus - lihtne ja mõistetav“

Kõik 1.-9. klassi õpilased osalesid kevadel või sügisel erinevates eakohastes õppeprogrammides Lilli, Vapramäe või Tartu loodusmajas, Hellenurme vesiveskis ja Jääajakeskuses.

„Säästev kalastus ja veekogude ökoloogilised võrgustikud“

Kalandusalane õppelaager gümnaasiumiosa loodussuuna õpilastele toimus juunis Võrtsjärve õppe- ja Veldemani puhkekeskuses, kus õpilased said ülevaate mageveekogude ökosüsteemidest ning

säästvast kalandusest. Laagri tipphetkede hulka kuulusid planktoni programm ja kalade lahkamine. Tuulisel Võrtsjärvel lodjaga seilates saadi kogemus kalurite tööst. Omandati ka igapäevaelus toidu valmistamiseks vajalikke kalade töötlemise nippe.

„Säästva kalastuse linnalaager Tõrva veekogude ääres“

Juulikus toimunud projektis osalejad said ülevaate veekogude põhilistest organismirühmadest. Püüti kalu ja söideti kanuudega Öhne jõel. Laagris osalesid kalandushuvilised poisid põhikooli astmest, kelle kalandusalane teadlikkus kindlasti suurenes.

„Rannikuala loodus ja pärandkultuur läbi uurimusliku õppe“

Septembri viimastel päevadel asetleitud kolmepäevases laagris tutvustati gümnaasiumiosa

õpilastele Lahemaal rannikuala looduse omapära, selle elurikkust ning pärandkultuuri. Palmse mõisas Lahemaa Rahvusparki külastuskeskuses läbisime õppeprogrammi „Looduskaitse Eestis. Eestis kaitstavad loodusobjektid ja kaitseala tüübid“. Juminda poolsaare mitmekesisust ja ehedat loodust on vorminud looduslikud protsessid, mille jälgi saime näha ja uurida maastikul (klint, kivikülvid, luited). Käsmus mere ääres lahendasid õpilased väikestes rühmades avastuslikke ja uurimuslikke ülesandeid, mis panid mõtlema inimese ja looduse vahelistele seostele ning inimtegevuse mõjule looduses.

„Avastame seeneriiki“

Tõrva Gümnaasiumi loodussuuna õpilastele tutvustati kaheosalisel seeneretkel Jõgeveste ümbruses Eestis enamlevinud seeneliike ja nende rolli looduses. Õppepäeval

korjatud seentest valmis koolimajas seenenäitus. Õppeprogrammi teises osas Tartu loodusmuuseumis said õpilased ülevaate seente kasutus-aladest ning seente poolt inimestele põhjustatud seenhaigustest.

Uued teadmised loodusest aitavad suurendada keskkonnateadlikkust ning arusaama elurikkuse olulisusest. Projekte toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus.

ALEXELA LAIENES TÕRVA

Eestimaine energiaettevõtte Alexela ostis Tõrvas Beetela tankla. Ettevõtte sõnul on Beetela eeliseks selle väga hea asukoht ja potentsiaal nii mugavuskaubanduseks kui traditsiooniliste kütuste kõrval ka jätkusuutlike kütuste võimalikuks müügikohaks.

Beetela rebränding on plaanis järgneva kahe aasta jooksul, kuid Alexela sõnul hakkab tanklas Alexelale iseloomulikke tunnuseid nägema juba novembri esimeste nädalate jooksul.

Beetela kliendikaardi omanikke kutsub Alexela tanklasse või energiaettevõtte veebilehele või mobiilirakendusse Alexela Kodukaarti vormistama.

„Beetela puhul räägime kahest olulisest põhjusest, miks just see tankla ja Tõrva linn. Esiteks on tegu suurepärase asukohaga Tõrva kesklinna ääres, kohe Viljandi tänava kõrval. Teiseks saame oma klientidele olla veelgi mugavamalt kättesaadav nende teekonnal nii Tõrvasse sisse- kui väljasõidul laia toitlustuse valiku ja kütustega. Ootame huviga ka Tõrva elanike tagasisidet selle kohta, kas nad sooviksid tulevikus saada lisaks autogaasi LPG tankimisvõimalust,“ rääkis AS Alexela juhatuse esimees Aivo Adamson Alexela tanklaketi Tõrva sisenemisest.

Beetela senine juht Kalju Tipka märkis, et Beetela tegutses oma tanklas 28 aastat. „Seoses sellega me täname oma kauaaegseid kliente, kes kõik andsid oma panuse, et me nii kaua saime tegutseda. Soovime kõigile uusi ja meeldivaid elamusi uuenemas Alexela tanklas.“

TOIMUS TORE ÕPIHUVILAAGER

TORE ringi noored

Oktoobri viimasel nädalal toimus Tõrva Gümnaasiumis TORE laager, milles osales 16 Tõrva Gümnaasiumi noort.

Laagri viisid läbi suurepäraseid juhendajad Triinu Jänes ja Maarja Seemen ning selles õpiti paremini tundma iseennast ja teisi enda ümber. Samuti saime juurde uusi sõpru ja ilusaid mälestusi.

Esimesel laagripäeval käisid külas politsei piirkonnavanem Kairi Ruus, noorsoopolitsei Ande Saar ja lastekaitse spetsialist Liina Põldsalu. Saime spetsialistide küsitleda ning vastused avardasid palju meie maailmapilti. Hiljem tegime rollivahetuse harjutust, kus olime gruppides politsei, lastekaitse ja abivajava lapse rollis.

Teine päev möödus veelgi aktiivsemalt. Linnas toimus fotojaht, millesse olid kaasatud ka tõrvakad. Vihjete abil pidime orienteeruma ning kontrollpunktides jagasime paberist tehtud lilli koos komplimentidega.

Viimane punkt asus Tõrva Noortekeskuses, kus meid lahkelt vastu võeti. Viimase ülesande jaoks saime laenata „Hingevärvide“ kostüüme ning kõik meeskonnad tegid kostüümides videolavastuse teemal „Iga inimene väärib armastust“. Hiljem koolimajja tagasi jõudes vaatasime ühiselt fotosid ja videoklippe.

Kolmanda päeva pühendasime iseendale, oma väärtustele, vajadustele ja plaanidele. Teemaks oli müstiline eluring.

Laagris valmisid meie enda poolt ka TORE värvides käepaelad. Käepaelu punudes laulsime rahvuslikke laule nii kõvasti, et seda oli terves koolimajas kuulda.

Tahame tänada ka vaimustavaid kokkasid Luule Pärna ja Kairi Adamsoni, kelle valmistatud toidud viisid keele alla. Peale harivate ja õpetlike tegevuste saime palju naerda, mängisime mitmeid lahedaid uusi mängu. Me kõik vajame oma ellu rohkem toredust ja toredaid inimesi.

Fotode autor Triinu Jänes

TÕRVA ALEXELA AVATUD

Tule kliendiks ja
**SAA OSA MEIE
PAKKUMISTEST!**

Viljandi 26, Tõrva

 ALEXELA

„VÄRVID, VÄRVID, VÄRVID...“

Siiri Nõmmsalu, Carmen Põldsalu

Tõrva Kunstistuudio tähistas 4. novembril oma 15. sünnipäeva näituse „Värvid, värvid, värvid...“ avamisega Tõrva kõrtsihoones.

Avamiseks kogunesid väikesed ja suured stuudiolased keskväljakule kõrtsihoone juurde. Näitust külastas ka Eesti Vabariigi president Alar Karis, kes oli visiidil Valgamaal. Näitusel eksponeeritud tööde juures on läbivaks motiiviks vahtraleht. Kunstis ja käsitöös on värvil täita väga oluline roll ja kust me leiaksime Eesti sügises veel rohkem värve kui mitte vahtrapuus. „Näituse keskmeks on rippuval oksal 15 keraamilist vahtralehte, kus iga leht sümboliseerib ühte stuudioaastat. Ja nii nagu lehed on kompositsioonis erineva suuruse ja värviga, on ka stuudio tegutsemisaastad olnud pisut erinevad. Suured ja väikesed padjad on kaetud värviliste vahtralehtede mustriga. Näitusel on esindatud kunstistuudios viljeletavad erinevad tehnikad.

Pärast näituse avamist jätkus sünnipäevapidu meeleolukate sõnavõtude ja töötoaga kõigile kohalviibijatele Tõrva Kultuurimajas. Iga

sünnipäevakülaline sai väiksemale kandekotile šablooni abil pritsimistehnikas meelepärastes värvides kujundada vahtralehe.

Pidu lõppes ühise tordisõimisega. Täname tordimeister Ellenit põnevate tortide eest!

Viimase viie aasta jooksul on

studios jätkunud juba tavapäraseks saanud ringide töö (maal, käsitöö ja keraamika). Praegu käivad ettevalmistused portselanimaali ringi avamiseks.

Lisaks tavapärasele tööle studios on traditsiooniks saanud suvised suvelaagrid ja praktikapäevad ning

jõulupeod. Näitusi on korraldatud linnaruumis, gümnaasiumis, kultuurimajas ja ka väljaspool kodulinna.

Suur abi on stuudio edasiarengule olnud huvihariduse toetusest. Selle kaudu oleme saanud osta vajalikke vahendeid: uued siidimaali raamid, portselaniahju, joonistamiseks

kipskujud, savivaltsi ja käärpuud. Täname kõiki lapsi ja täiskasvanuid, kes on nende aastate jooksul osalenud stuudio töödes ja tegemistes! Täname Tõrva Vallavalitsust ja Tõrva Kultuurimaja, kelle lahel toel oleme saanud kunsti ja käsitööga tegeleda juba 15 aastat.

TÕRVA MUUSIKAKOOLI ÕPILANE OLI PARIMATE SEAS

Thea Leitmaa,
Tõrva Muusikakooli direktor

Oktoobrikuus toimus Kõrvekülas David Otto Wirkhausile pühendatud noorte puhkpilli- ja löökpillimängijate konkurs, mille korraldajateks on Tartu Valla Muusikakool ja Tartu Vallavalitsus.

Konkursil osales Tõrva muusikakooli III klassi õpilane Uku Lelle (õpetaja Bert Langeler, kontsertmeister Jana Vagula), kes saavutas metsasarve 11-12aastaste vanusegrupis III koha.

Konkursi eesmärgiks on populariseerida puhkpillimuusikat, propageerida noorte seas puhkpillimängu ja muusikaharidust, innustada noori

Õpetaja Bert Langeler ja Uku Lelle.

esitama Eesti muusikat.

Konkursil osalesid noored puhkpilli- ja löökpillimängijad Tartust ja Lõuna-Eesti regiooni erinevatest muusikakoolidest.

Iga esineja valmistab konkursiks ette kaks erineva karakteriga muusikapala, millest üks on Eesti

helilooja looming. Lubatud on ka Eesti rahvalaulud- ja viisid, erinevad seaded ja arranžeringud.

Konkursil osalejaid hindab elukutselistest muusikutest ja instrumendiõpetajatest koosnev žürii, kes hindab asjatundlikult esineja muusikalisi oskusi ja lavakultuuri.

Reedel, 19. novembril kell 18.00 toimub Tõrva Kirik-Kammersaalis puhkpillimuusika kontsert. Kontserdil esinevad Tõrva ja Otepää muusikakoolide puhkpilliansamblid, Tõrva „Waterlemons Band“ ja Tõrva-Otepää ühendatud puhkpilliorkester.

Riidaja käsitööring

ootab huvilisi uusi oskusi omandama
neljapäeviti kl 18-20

Käsitöötuba avatud ka teisipäeviti ja neljapäeviti
kl 10-13

Käsitöötoas ootavad teid sõbralikud ja abivalmis juhendajad.

Saab kududa kangastelgedel, kasutada õmblusmasinaid
(kohapeal õmblemiseks kõik olemas),

Teha savitööd (väga rahustav tegevus), saab sõbraks
paberimaailmaga (karbid, albumid, kaardid)

Ära karda, kui oled algaja, me kõik alustasime nii!

Küsi julgelt infot: Eve 56649623, Aita 5237549

või Riidaja kauplusest Asti ja Sirje käest.

Jõulude eel käsitöö ja

Reti talu kaup müügis

Riidaja raamatukogus

TÕRVA NAISKODUKAITSJAD TÄHISTASID JUUBELIT

Vello Jaska

Naiskodukaitse Tõrva jaoskond taasutati 12. oktoobril 2001. aastal. Alguses oli jaoskonnas viis naist ning esinaiseks valiti Lea Jõesaar. Aeg on möödunud linnulennul. 30. oktoobril tähistasid Tõrva naiskodukaitsjad oma jaoskonna 20. tegevusaastat.

Mälestuste jäädvustamine

Mahta Palumets ütles Naiskodukaitse Tõrva jaoskonnast rääkides, et kõik need aastad on olnud täis huvitavaid üritusi, võistlusi, meeldejäädvaid kohtumisi ja koolitusi. „Kaitseliidus, sealjuures ka Naiskodukaitses on võimalik palju õppida ja oma silmaringi laiendada. Näiteks saab koolitada end ohutushoiu- ja meditsiiniinstruktoriks,” selgitas Palumets. Sealjuures lisas vestluskaaslane, et tema on ainuke Tõrva jaoskonna liige, kes meditsiiniinstruktori koolituse on läbinud.

Eha Olderi väitel on Tõrva naiskodukaitselased osalenud isamaaliselt oluliste ürituste ettevalmistamisel ja läbiviimisel. „Järjepidevalt oleme korrastanud Eesti Vabadsõjas langenute ning aja sunnil manalatele siirdunud kaitseliitlaste ja

Naiskodukaitses on Kaitseliidu naisorganisatsioon, mille eesmärgiks on naiste kaasamine riigikaitse ja laiemalt kogu ühiskonna turvalisemaks muutmiseks. Selles organisatsioonis leidub harivat ja väljakutseterohek tegevust igale naisele. NKK Tõrva jaoskonna esinaisteks on olnud lisaks Jõesaarele veel Eha Older, Mahta Palumets, Asta Tsiirp, Margit Kolju. Praegu juhib Tõrva jaoskonna naiskodukaitselaste tegevust koos juhatare Merikan Jaska.

naiskodukaitselaste rahupaikasin ning osalenud meie kuulsate kindralite Aleksander Jaaksoni, Jaan Sootsi ja Paul-Adolf Lille mälestuse jäädvustamisel. Olulisemaks kordaminekuks peame kindlasti oma piirkonna kõige nimekamate Naiskodukaitses suurkujude Salme Ilmeti ja Maria (Mari) Kulli mälestuse jäädvustamist. Nimelt asetasiime koos omavalitsuste juhtide, Kaitseliidu ja üldsuse esindajatega 10. märtsil 2006 hauatähise naiskodukaitselase ja Vabadusristi kavaleri Salme Ilmeti ja 17. novembril 2006.

isamaalisusest ja muusikast pakatunud Mari Kulli viimsesse rahupaika Helme kalmistul,” rääkis Eha Older.

Samas väitis ta, et järjepidevalt on tutvustatud piirkonnas toimuvatel üritustel Kaitseliitu ja Naiskodukaitses, turvatud üritusi, korraldatud toitlustamist, osaletud võistlustel jne. Ja seda kõike oma töö ning pere kõrvalt.

Pandi proovile

Tänavustel Tõrva Tule-Päevade läbiviimisel andsid oma panuse ka meie naiskodukaitsjad. Näiteks rattaõ

turvamisel, lastele korraldatud militaarse seiklusraja läbiviimisel, kodukohvikute päeva toimumisel jne.

Naiskodukaitses Tõrva jaoskonna naised võitsid 24. juulil päästjate kutse võistluse Tõrva Challenge 2021. Võit toodi koju naiste arvestuses. Tublisse naiskonda kuulusid Tõrva jaoskonna aseesinaine Merikan Jaska, Laura Sillamägi, Kadi Kertu Elias, Helen Elias ja Kati Jürise. Võistluse eesmärk oli kasvatada päästjate kutsemeisterlikust ning selgitada välja üleriiklikult tugevaimad võistlejad ja võistkonnad.

„Sportlik mõõduvõtt andis võimaluse oma võimed proovile panna nii meestel kui naistel ning pakkus pealtvaatajatele põnevat vaatamängu,” selgitas Merikan Jaska ja lisas, „elu on näidanud, et naised suudavad võrdväärselt meestega osaleda nii õppustel kui ka võistlustel.”

Naiskodukaitses Tõrva jaoskonna 20. sünnipäeva pidulikul tähistamisel Ritsu raamatukogus ütles Merikan Jaska: „Aitäh teile, kallid naised, et olete olemas,” ning tänas kõiki oma erilise panuse eest lilled ja tänukirjaga.

Rendi või osta abivahendeid Tervise Abi Valga kauplusest!

Ratastoolid

Hooldusvoodid

Kargud

Rulaatorid, käimisraamid

Elektriravi aparaadid

Kuulmisabivahendid ja häirevahendid

Valga teeninduspunkt

Valga Haigla

Peetri 2, Valga
E-R 9.00-17.00
tel 5669 6657
valga@terviseabi.ee

Üldinfo

+372 673 7811
www.terviseabi.ee

Abivahendi valikul aitavad sind kogenud spetsialistid!

Mitmeid tooteid saab osta riigipoolse soodustusega.

Tervise Abi pakub laia valikut abivahendeid üle kogu Eesti.

KIRIKUS TOIMUS KOOSOLEK

Arvo Lasting

7. novembril toimus Helme kirikus täiskogu koosolek. Koguduse täiskogusse arvestatakse need liikmed, kes on möödunud aastal tasunud liikmeannetuse ning käinud vähemalt korra armulaual. Neid kriteeriume on võimalik täita ka näiteks koosolekule eelneval jumalateenistusel. Seepärast püüame kutsuda sellistele koosolekutele osavõtjaid laiemaltki.

Viiruseoht küll kahandab meie huvi füüsilisteks kogunemisteks. Ettevaatlikult kanname praegu kirikus maski, hoiame distantsi ning puhtust. Samuti kasutame telefoni- ja arvutikontakti oma arvamuste vahetamiseks. Nii hoiame ikka meeles oma kiriku puudutavaid teemasid.

Seekordsel koosolekul oli meil esmalt hea meel olla tänulikud oma Norra sõpradele Byneset' kogudusest. Lõikustänapühapäeval toimus Tallinna Toomkirikus jumalateenistus, kus Eesti Evangeelne Luterlik Kirik iga-aastase traditsiooni järgi tunnustas arvukalt kogu meie kiriku töötajaid ning partnereid. Tänavu pälvivad koostöömedali meie Norra

sõprussuhete loojad ja aktiivsed juhid Ann-Elin ja Audun Sletthjell ning Helge Venås. Alates 1994. aastast on nad korraldanud Helme kogudusele rohkesti mitmesugust toetust, aga tegelikult veel mitmele Eestimaa kogudusele ja sotsiaalosalakonnale ning Tallinna Diakooniahaiglate. Paraku ei jõudnud me Helmest tunnustusüritusele kohale, küll aga viibis seal Norra saadik ning samuti norrakate sagedane abiline Eestis Piret Purdelo-Tomingas tõlkijana.

Pisut varem pälvis tunnustust Taagepera koguduse kauaaegne juhatuse esimees ja tänane aseesimees Tõnis Järv. Septembri keskel toimunud Viljandi praostkonna sinodil ulatati temale kogu praostkonna elutöö preemia. Tõnis Järve umbes veerandsajandi pikkust pühendumust Taagepera kiriku korrashoiu olemele saanud kõik tunnustada.

Helme koguduse täiskogu koosolekul oli teemaks ka koguduse liikmete ja kõikide inimeste aktiveerimine jumalateenistustest osa võtma. Paraku on hakanud see harjumus ja

aktiivsus raugema. Jumalateenistustest osavõtt näib kogudustes olevat erinev, aga kirikutes on pühapäeviti palju ruumi kõikjal, nii meie kodumaal kui ka mujal Euroopas või maailmas. Samal ajal on inimestel ikka küllalt huvi kiriku, usu ja Jumala õnnistuse vastu. Kirikud on rohkem või vähem avatud, siia tulla se palvele või abitoole.

Kuid me peame uuesti meelde tulema jumalateenistustegi tähtsust. Kunagi ühel sinodil pidi peapiiskop Jaan Kiivit tänamise kõrval siiski ka noomima, kui tookordne jumalateenistus läks üle kivide-kändude, kuivõrd ta pidas jumalateenistust siiski meie kiriku kõige tähtsamaks tegevuseks. Jumalateenistus seob kogu kirikut üle ajastute ja inim põlvete, tunnustab Jumala, Tema õnnistuse ja kiriku vankumatut kestvust muutlikult ebakindlas maailmas ning jumalateenistus kutsus meid üksteist toetama palves. Siin me kohtume üheskoos ja sinne liturgia hoiab koos meie hinge ja kannab meid.

Täiskogu koosolekul oli

TEATED

- 21. nov kl 11 igavikupüha jumalateenistus Helme kirikus armulauaga.
- 21. nov kl 14 igavikupüha jumalateenistus Taagepera kirikus armulauaga.
- 28. nov. Kl 11 advendiaja I pühapäeva jumalateenistus Helme kirikus.
- 5. dets kl 11 advendiaja II pühapäeva jumalateenistus Helme kirikus.
- 12. dets kl 11 advendiaja III pühapäeva jumalateenistus Helme kirikus.

- 12. dets kl 14 Taagepera kirikus advendiaja jumalateenistus.
- TÕRVA MISJONIMAJAS 19. - 20. nov
Isa südame nädalalõpp. Soome külalised Petri ja Satu Hyrsky.
- Pühapäeviti kl 15 jumalateenistused.
 - Esmaspäeviti kl 11 palvekoosolekud.
 - Palume jälgida jooksvaid teateid. Helme kirikus pakkumisel NORRA RIIDED. Eriti palju on pakkuda laste ja noorte riideid ning päris korralikke riideid. Samuti leidub tekstile, kardinaid, linikuid. Kirik avatud K ja N kl 10-13. Soovi korral teistel kokkulepitud aegadel.

päevakorras ka mõni kinnisvarateemaline punkt. Ühest küljest on meie vastutus koguduse ajalooliste varade majandamisel suur. Näiteks loa andmine valguskaabli paigaldamiseks koguduse maale, mille kohane leping seob meid aastakümneteks või sajan-

diteks. Teisest küljest võivad kinnisvara teemad ja sellekohased läbirääkimised üsna kiiresti muutuda ja vajavad mõnikord operatiivsemat otsustamist. Seetõttu usaldab ja volitab arvukas koguduse liikmeskond sel puhul ikkagi 5-liikmelist juhatust.

KÜTTEKOLDED ja KORSTNAD KORDA!

Tellige varakult kütteseadmete puhastus ja remonttööd!

Valga Tuletõrjeühing

- Korstnapühkimisteenus tolmuimejaga
- Pottsepatööd (korstnad, pliigid, ahjud jne)
- Kortermajade ventilatsioonisisu teemi puhastamine
- Tulekustutite ja suitsuandurite kontroll, hooldus, müük

Valga, Puiestee 2, E-R8-17
Tel 5333 5233, 766 1009 ja 521 0357
valga.tuletorje@gmail.com

 Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõõndis.
Tel: 56 111 900

 FOREST RESERVES

OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVA METSA RAIEOIGUST, PÕLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 515 6858
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

 Vanametalli KOKKUOST ALATI HEAD HINNAD

5198 1222
PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

EHITUS-, REMONT- JA RENOVEERIMISTÖÖD.

Kõik vajalikud tööd kodule ilusa ilme loomiseks ühest kohast. Sisetööd, välitööd, abi- ja kõrvalhoonete ehitus.
Tel. 56726823
www.teenustööd.ee

Saekettide valmistamine, teritamine ja parandamine. Hüdروvoolikute valmistamine. Hüdromar OÜ tel. 56294013.

 Tõrva - Helme KÜTTE-KONTOR OÜ

Lõhutud lepa küttepuid, pikkustes 25 kuni 60 cm.
Hind 35-39 €
Saepurubrikett 185 €/t

Küttegaanul 6 mm 180€/alus.
Koos transpordiga Tõrva linnas 185 €/alus.

Tel: 56 51820

 Tartumets

OSTAB: METSAKINNISTUID, PÕLLUMAAD, RAIEOIGUST, KAITSE ALL OLEVAID KINNISTUID

KÜSI PAKKUMIST VÕI KIRJUTA
555 77 007 | janno@tartumets.ee

Meie tunneme kohalikku kinnisvaraturgu ja oskame väärtustada sinu vara!

Arle Leht
hindaja
5559 5846
arle.leht@pindi.ee

Anna Prannitsuk
maakler
5694 9719
anna.prannitsuk@pindi.ee

Hans Heinjäär
maakler
528 0812
hans.heinjäär@pindi.ee

Juhtiv kinnisvarabüroo Eestis. Kogemust aastast 1995

OSTAME PÕLLU- JA METSAMAAD

Oleme suurim eramaa omanik Valgamaal ning tegutsenud üle 21 aasta

ANTS ERIK / 50 91 575

METSATERVENDUSE

www.metsatervenduse.ee

Reformierakond
PAREMINI
HOITUD
TÕRVA VALD

TÄNAN, ET TOETASID MEIE MEESKONDA!

KINDLALT EDASI KOGU VALLA EEST!

MAIDO RUUSMANN
Tõrva vallavanem

Tule!

Tõrva
Veemõnulasse

15. detsembrini
veemõnuleb tõrvakas*

30% soodsamalt!
*soodustus kehtib
Tõrvaka kaardi omanikele!

avatud

Puiestee 1, Tõrva • tel 5197 5000

E-N 14.00-22.00

R-P 10.00-22.00

Tõrva Veemõnula

torvaveemonula

